Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
4576022-1106812-J

Bijlage(n)
13

Kenmerk afzender

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 24 november 2026
Betreft Voortgangsbrief Jeugd

Geachte voorzitter,

Afgelopen vrijdag is Jason Bhugwandass overleden op 28-jarige leeftijd. Het is ontzettend verdrietig dat hij er niet meer is. Jason betekende veel voor heel veel jongeren. Onze gedachten zijn bij hem en iedereen die hem lief had.

Jason hield en houdt ons scherp sinds ons aantreden in deze kabinetsperiode. Wij zullen onszelf bij stappen in het beleid nog lang de vraag stellen: hoe zou Jason hiernaar kijken? Altijd met het heldere doel voor ogen dat andere jongeren niet de misstanden meemaken die hij en de vele jongeren in zijn omgeving hebben meegemaakt.

De misstanden in de gesloten jeugdzorg en de jarenlange publieke en politieke discussie die uiteindelijk uitmondde in de excuses hebben diepe en blijvende sporen nagelaten. Dat moeten we als overheden, jeugdzorginstellingen en samenleving blijven erkennen en benoemen. Net zoals Jason dat scherp benoemde.

Namens het hele kabinet willen wij benadrukken - en op deze wijze ook zwart op wit vastleggen - dat we voor hem en alle jongeren die hulp nodig hebben, keihard werken om de jeugdhulp te verbeteren. Zijn enorme inzet is een voorbeeld en een inspiratiebron om alle kansen en mogelijkheden te benutten die leiden tot betere hulp, zorg en ondersteuning voor alle jongeren die in kwetsbare situaties opgroeien.

Voortgangsbrief Jeugd

We willen graag dat onze kinderen en jongeren veilig en gezond opgroeien en kunnen meedoen in onze maatschappij. Hiervoor kijken we in eerste instantie naar de ouders, gesteund door de directe omgeving, zoals familie, buurt of school. Soms gaat het niet vanzelf. Dan zien we een overheidsrol en willen we laagdrempelig en vlakbij huis ondersteuning bieden, bijvoorbeeld door het lokale team dat gezinsgericht kijkt wat nodig is. Voor de meeste jeugdigen en hun families is dat vaak genoeg om weer hun eigen weg te vinden. Voor een aantal jeugdigen speelt er een complexere zorgvraag, vaak op meerdere levensgebieden. Voor deze jeugdigen willen we dat er passende, kwalitatief goede en tijdige jeugdzorg beschikbaar is. Het is aan het Rijk, gemeenten en de aanbieders en professionals in de jeugdzorg om dit met elkaar zo goed mogelijk te organiseren.

De uitdagingen in de jeugdzorg zijn onverminderd groot. We zien dat jongeren met een complexe zorgvraag te vaak in de knel komen. Ze moeten te lang wachten op goede zorg, worden te vaak doorgeplaatst of worden behandeld op plekken waar weinig toezicht is of die niet bijdragen aan herstel (zoals op vakantieparken of in het buitenland). Dit terwijl de kosten voor de zorg voor deze groep juist toenemen. Voor jeugdigen met complexe problematiek functioneert het stelsel zoals we dit nu georganiseerd hebben onvoldoende. In de brief van september jl. hebben we eerste stappen geschetst hoe we de zorg voor deze groep jongeren substantieel willen verbeteren.[1] Voor de totale groep jongeren zien we in de meest recente CBS-cijfers over de eerste helft van 2026 dat de daling in het gebruik van jeugdhulp sinds 2025 doorzet. CBS verwacht in de definitieve halfjaarcijfers 2026 een daling in het jeugdhulpgebruik van 1,7% ten opzichte van het eerste halfjaar van 2025. Dit is bemoedigend.[2] Echter, het door AEF uitgevoerde uitgavenonderzoek naar de kosten van de jeugdzorg laat juist zien dat de uitgaven in 2025 voor jeugdzorg nog verder zijn toegenomen[3]. Dat is onwenselijk.

Met de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 is een brede beleidsagenda neergelegd om de jeugd- en opvoedhulp te verbeteren, zowel kwalitatief als in termen van financiële beheersbaarheid. Centraal in de Hervormingsagenda staat de zogeheten beweging naar voren. Er wordt nu volop ingezet op de ontwikkeling van stevige lokale teams en versterking van de sociale en pedagogische basis rond jeugdigen en gezinnen. Het wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet beoogt deze beweging te borgen. Ook is en wordt gewerkt aan meer regie en inzicht op het specialistische jeugdzorglandschap: zo is regionale samenwerking vastgelegd in de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg en heeft de NZa een taak gekregen op gebied van onder meer vroegsignalering. Ook is gestart met het volledig standaardiseren van specialistische zorgvormen, onder meer met het doel het landelijk inzicht (met betrouwbare op landelijk niveau inzichtelijke data) op dit zorglandschap te verbeteren.

Dit zijn noodzakelijke stappen vooruit, maar we constateren dat er aanvullende maatregelen nodig zijn. We kunnen en willen het beter doen voor onze jongeren. Dit betekent dat we ook moeten kijken naar de ordening en inrichting van het stelsel. Dat stelsel is nu financieel onvoldoende beheersbaar, bevat onvoldoende instrumenten om grip en sturing te krijgen op de in- en uitstroom in de jeugdzorg en kan vanwege ontbrekende kaders en regels juist de instroom in de jeugdhulp en onvoldoende kwalitatief aanbod voeden. Ook de NZa constateert knelpunten in het stelsel [4].

---

[1] Kamerstukken II 2026-2027, 31839 nr. 1186.

[2] Met deze brief ontvangt u de voorlopige CBS-cijfers jeugdzorggebruik over het eerste halfjaar van 2026, zie https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2026/jeugdhulp-1e-halfjaar-2026. Deze cijfers laten een lichte afname zien van het aantal jongeren met jeugdhulp in het eerste halfjaar van 2026 ten opzichte van het eerste halfjaar van 2025. CBS verwacht uiteindelijk een daling van 1,7% ten opzichte van het eerste halfjaar van 2025 en dat zou ook een verdere afname betekenen ten opzichte van het eerste halfjaar van 2024.

[3] AEF, oktober 2026, Eindrapportage Uitgavenonderzoek Jeugdzorg 2024-2026.

[4] Stand van de jeugdzorg 2026 | Nederlandse Zorgautoriteit

Als gevolg hiervan komen kwetsbare kinderen in de knel te zitten en worden de uitgaven onbeheersbaar. Ook komt de gewenste transformatie in de jeugdzorg nog onvoldoende tot stand. We willen nadrukkelijk inzetten op een sterke en brede sociale en pedagogische basis rondom jeugdigen en gezinnen waardoor waarin niet ieder verschil in ontwikkeling tussen kinderen tot een individuele zorgvraag hoeft te leiden. Dit vraagt anders denken en doen van alle betrokken partijen.

De afgelopen periode hebben we u al laten weten[5] in gesprek te zijn met de partijen over de structurele knelpunten in het jeugdstelsel. Samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ), de Associatie Wijkteams, de Samenwerkende Beroepsverenigingen Jeugd (SBJ) en het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) is gestart met een traject om de structurele knelpunten in het jeugdstelsel door te lichten en aan te pakken. De betrokken partijen delen de door ons gevoelde urgentie en hebben een richting uitgesproken die voor een beter beheersbaar en kwalitatief sterker stelsel moet zorgen. Deze richting hebben wij ook getoetst en besproken met cliëntvertegenwoordigers. De komende maanden wordt dit nader uitgewerkt waarbij ook het tweede advies van de commissie van Ark, dat in januari zal verschijnen, wordt betrokken.

In deze brief vindt u de volgende onderwerpen:
1. Samen werken aan structurele verbetering van het stelsel;
2. Voortgang Hervormingsagenda Jeugd;
3. Ontwikkelingen in de residentiele jeugdhulp en pleegzorg;
4. Jeugdbescherming;

In de bijlage vindt u overige moties en toezeggingen en de GI-monitor.

1. Samen werken aan structurele verbetering van het stelsel

Met de partijen is een bestuurlijke richting uitgesproken die voor een beter beheersbaar en kwalitatief sterker stelsel moet zorgen. Deze bevat een schets op hoofdlijnen waar we zowel kwalitatief als in financiële beheersbaarheid denken een stevige verbeterslag te kunnen maken. Het beeld is dat met de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming en de aanvullende afspraken naar aanleiding van de opvolging van het rapport van Van Ark I noodzakelijke stappen zijn gezet in de goede richting, maar dat méér nodig is om dusdanig grip en sturing in het jeugdstelsel te krijgen dat er binnen afzienbare tijd een stabiel jeugdstelsel ontstaat waarin partijen kunnen sturen op betere jeugdzorg voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen én minder individuele jeugdhulp.

De komende maanden wordt deze bestuurlijke richting nader uitgewerkt. We moeten scherpe en soms moeilijke keuzes maken bij de inrichting van het stelsel, zodat we –

[5] Kamerstukken II 2025-2026, 31.839, nr. 1146 en Kamerstukken II 2025-2026, 31839, nr. 1186.

binnen de beschikbare financiële kaders en de beschikbare mensen op de arbeidsmarkt – goed onderbouwde, rechtvaardige keuzes kunnen maken over de verdeling van schaarste. Uiteraard moeten taken en middelen wel in balans zijn. In de kern zijn partijen het erover eens dat we een realistische belofte aan de samenleving willen doen (wat kunnen we écht waarmaken?) en willen gaan staan - als collectief - (politiek, bestuurders, praktijk) voor een ondergrens (welk minimum kun je garanderen als jeugdhulp?). Om te komen tot meer grip en sturing op het stelsel ligt nu onder meer het volgende op tafel:

- Het voorstel is om in het jeugdstelsel scherper onderscheid te maken in (I) het organiseren van contextgerichte basishulp, collectieve hulp en ondersteuning vanuit de sociale basis en (II) het organiseren van hulp gericht op meer complexe problematiek die (daarnaast) vraagt om inzet van intensieve en vaak specialistische hulp die nu te vaak onvoldoende beschikbaar en niet altijd van goede kwaliteit is.
- Het uitwerken van dit onderscheid vergt grote zorgvuldigheid en raakt gelijk ook een dilemma. Enerzijds is er behoefte aan heldere (uitvoerings)kaders en definities, juist om te kunnen komen tot grip en sturing in het stelsel. Anderzijds is het nodig om in de jeugdzorg fundamenteel te kijken naar wat écht werkt en dat vraagt een kritische blik op hoe het aanbod in de jeugdzorg nu is georganiseerd en juist ruimte voor transformeren, leren en ontwikkelen wat zich weer moeilijk verhoudt tot het vaststellen van definities en kaders. Ook willen we voorkomen dat het maken van een onderscheid juist weer leidt tot toenemende druk op de complexe of juist de contextgerichte hulp of allebei.
- De ambitie is uitgesproken dat jeugdhulp en het onderwijs de handen ineenslaan om de basis op school en in de wijk stevig neer te zetten vanuit één gezamenlijke en niet vrijblijvende opdracht met verplichtende afspraken. De komende maanden wordt deze bestuurlijke richting nader uitgewerkt. Daarbij trekken we nadrukkelijk samen op met het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap. De staatssecretaris van onderwijs en emancipatie werkt momenteel aan een transitieplan om te komen tot inclusief onderwijs waarover zij in het voorjaar van 2027 uw Kamer informeert. Het versterken van de ondersteuning op scholen maakt hier nadrukkelijk deel vanuit. Daarbij is goede aansluiting en het samenwerken met lokale teams en expertise vanuit het jeugddomein cruciaal.
- We willen regie en sturing op de specialistische jeugdzorg op regionaal niveau vergaand en verplichtend invullen door deze jeugdhulp inhoudelijk af te bakenen, in te vullen met landelijke kaders over o.a. inkoop en organisatie, versterking van kwaliteit en toezicht en de aanpak van fraude. Hierdoor moet meer duidelijkheid, rust, grip en uiteindelijk beheersbaarheid ontstaan.
- Perverse prikkels (zoals productieprikkels en medicalisering) en onnodige administratieve lasten willen we verminderen. Waar vrijwel alle betrokkenen nu onmacht ervaren om de jeugdzorg te verbeteren, willen we een duidelijkere verdeling van verantwoordelijkheden én handelingsperspectief creëren, werkend vanuit samenwerking in plaats van concurrentie.

- Randvoorwaardelijk is dat het geheel aan uiteindelijke afspraken gaat bijdragen aan financiële beheersing en verbeterde kwaliteit. Het is noodzakelijk dat gemeenten en Rijk kunnen sturen op het macrobudget en kwaliteit van beide onderdelen, zodat taken en middelen in balans zijn en helder is hoe verantwoordelijkheden en risico's zijn belegd. Daartoe gaan we ook aan de slag met het ontwikkelen van instrumentarium om schaarse capaciteit rechtvaardig te verdelen en het uitwerken van financiële beheersinstrumenten.

Rapport Deskundigencommissie Jeugd
Bovenstaande inzet vraagt de komende maanden nadere uitwerking en zorgvuldige keuzes ten aanzien van invulling van ieders taken en verantwoordelijkheden, en de maatregelen en instrumenten die nodig zijn om in het stelsel effectief te kunnen sturen en beheersen. We betrekken hierbij ook het tweede advies van de Deskundigencommissie Jeugd, onder leiding van Tamara van Ark, dat eind januari zal verschijnen.

Samen met de VNG heeft het Rijk als opdrachtgevers, de commissie gevraagd om in het kader van hun opdracht ook aanvullende voorstellen te doen om de houdbaarheid van het stelsel beter te borgen. Conform de afspraken tussen Rijk en VNG in de Hervormingsagenda Jeugd is het aan de Deskundigencommissie om daarbij ook de uitkomsten van het meest recente onderzoek naar de uitgaven mee te nemen (verderop in de brief gaan we hier nader op in). Onderdeel van dit advies zal ook zijn hoe om te gaan met een uitgavenontwikkeling die afwijkt van het meerjarig financieel kader.

Om de vaart erin te houden werken wij ondertussen samen met het veld verder aan de uitwerking van de bestuurlijke richting, als ook het uitvoeren van de reeds bestaande maatregelen, om na het verschijnen van het tweede advies van de Deskundigencommissie Jeugd in het voorjaar zo snel mogelijk tot een nieuwe set aan concrete afspraken te kunnen komen, aanvullend op de Hervormingsagenda Jeugd. De besluitvorming loopt vervolgens mee in de Voorjaarsnota 2027.

Stijgende kosten van de jeugdzorg
De Deskundigencommissie Jeugd zal ook kijken naar de uitgavenstijging. De daling van het aantal jongeren vertaalt zich nog niet in een daling van de uitgaven in 2025, zoals het recent door AEF uitgevoerde uitgavenonderzoek laat zien. Om de jeugdzorguitgaven in beeld te brengen is - in vervolg op de eerdere onderzoeken voor de jaren 2015-2024 (Stelsel in Groei) en Uitgavenonderzoek 2020-2022 en 2023-2024 - onderzoek uitgevoerd voor 2024 en 2025 en is een prognose gemaakt voor 2026. Het onderzoek laat zien dat de uitgaven aan jeugdzorg verder zijn gestegen: van € 7,1 mld. in 2023 naar € 8,7 mld. in 2025 (een toename van 22%). De prognose voor 2026 komt uit op € 9,8 mld. (een toename van 12% ten opzichte van 2025). Meer cijfers over andere ontwikkelingen binnen de jeugdzorg vindt u in bijgevoegd rapport[6].

[6] AEF, oktober 2026, Eindrapportage Uitgavenonderzoek Jeugdzorg 2024-2026.

De stijgende kosten worden onder andere verklaard door de toenemende complexiteit van casussen, die intensievere en langdurigere zorgtrajecten vereist, evenals extra kosten voor maatwerkoplossingen en hogere tarieven van aanbieders (o.a. door indexatie). Deze ontwikkeling van de uitgaven onderstreept het belang om niet alleen voortvarend door te gaan met de Hervormingsagenda Jeugd, maar ook dat meer nodig is om dusdanig grip en sturing op het
jeugdstelsel te krijgen dat er binnen afzienbare tijd een stabiel jeugdstelsel ontstaat waarin partijen kunnen sturen op betere jeugdzorg voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen én minder individuele jeugdhulp.

Sturingsmogelijkheden van gemeenten selectief en begrensd
Het rapport Sturingsmogelijkheden van gemeenten in de jeugdzorg van Significant, dat u als bijlage bij deze brief treft[7], geeft inzicht in welke sturingsmechanismen gemeenten kunnen inzetten, wat het effect daarvan kan zijn en onder welke randvoorwaarden het instrument succesvol is. De belangrijkste conclusie is dat gemeenten sturingsruimte hebben op onderdelen van het jeugdstelsel, maar dat deze ruimte selectief en begrensd is. De financiële vertaling hiervan is echter lastiger te maken. De totale kostenontwikkeling wordt ook beïnvloed door ontwikkelingen elders in of buiten het stelsel, waarop gemeenten minder of slechts indirect invloed hebben. Zo kunnen positieve effecten tenietgedaan worden door negatieve effecten op andere onderdelen. Grip op onderdelen leidt niet automatisch tot grip op het totaal. In het onderzoek is ook gekeken naar welke randvoorwaarden van belang zijn om te kunnen sturen. Van belang is dat gemeenten hun data op orde hebben, dat er voldoende kennis en begrip is over het jeugdstelsel en dat betrokkenheid van sleutelfiguren een succesfactor kan zijn.

2. Voortgang Hervormingsagenda Jeugd

Een sterke sociale en pedagogische basis: contextgerichte hulp en stevige lokale teams
Om de druk op de jeugdzorg duurzaam te verminderen, moeten we stevig inzetten op het versterken van de pedagogische basis en de mentale veerkracht. Dat vraagt om een samenleving waarin ouders, professionals, scholen, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg en gemeenten samen verantwoordelijkheid nemen voor het gezond en kansrijk opgroeien van kinderen. Door opgroei- en opvoedvragen tijdig en dichtbij op te pakken, ouders en hun sociale netwerken te versterken en te normaliseren waar dat kan, voorkomen we dat eenvoudige vragen en zorgen onnodig uitgroeien tot een beroep op specialistische jeugdhulp. Die hulp moet beschikbaar blijven voor kinderen en gezinnen die dat echt nodig hebben.

Wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet
Het wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet is aangepast naar aanleiding van de internetconsultatie en is inmiddels aangeboden aan de Afdeling advisering van de Raad van State voor advies. Dit is een betekenisvolle stap in de juiste richting. Het is cruciaal dat de beoogde “beweging naar de voorkant” ook in wetgeving wordt vastgelegd. Dit wetsvoorstel moet bijdragen aan het verminderen van de druk op de jeugdhulp. Zo

[7] Significant, oktober 2026, Rapportage Sturingsmogelijkheden gemeenten jeugdzorg.

borgen we juridisch een aantal belangrijke zaken zoals de totstandkoming van stevige lokale teams en samenwerking tussen gemeenten en huisartsen, lokale teams en scholen.[8] Zo dragen we ook met wetgeving bij aan het totstandkomen van ondersteuning dichter bij gezinnen en de inzet van specialistische jeugdhulp alleen wanneer dat echt nodig en effectief is. Hierdoor ontvangen jongeren sneller de juiste ondersteuning en krijgen gemeenten meer grip op de jeugdhulp. Tegelijkertijd zijn met deze eerste stap niet alle uitdagingen in de jeugdzorg in een keer opgelost. Het wetsvoorstel is onderdeel van een pakket aan maatregelen. Daarom is het belangrijk om snelheid te maken met de gemaakte afspraken uit de Hervormingsagenda. Deze leggen een noodzakelijk fundament onder de hierboven beschreven bestuurlijke richting die de komende maanden verder wordt uitgewerkt.

Tijdens de internetconsultatie (februari-april 2026) zijn circa 740 reacties ontvangen. Op basis hiervan zijn aanpassingen doorgevoerd ter verduidelijking en verbetering van het wetsvoorstel. De meest belangrijke zijn:

- Er is niet langer opgenomen dat de verwijsbevoegdheid van medisch verwijzers wordt ingeperkt. Wel moeten zij goede afspraken maken met gemeenten en lokale teams, zie ook de leidraad die op 29 oktober is gepubliceerd door de VNG, Landelijke Huisartsenvereniging en Jeugdartsen Nederland, welke als veldnorm wordt gepositioneerd.
- Het wetsvoorstel bevatte reeds een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) vormen van jeugdhulp uit te sluiten. Die jeugdhulp mag dan niet langer worden aangeboden. Aan de beoogde uitwerking van deze AMvB is het onderwerp jeugdhulp in het buitenland toegevoegd.
- Het afwegingskader voor aanvullende jeugdhulp is vereenvoudigd en verduidelijkt, waaronder eigen kracht en gebruikelijke hulp.
- Er is nader toegelicht waarom het wetsvoorstel nu geen lijst met zorgproducten bevat. Om zo'n lijst te kunnen maken is het nodig dat de jeugdhulp ook afgebakend kan worden op basis van heldere definities. Die ontbreken in de jeugdzorg en het maken van deze afbakening werd eerder beschouwd als in potentie ook niet helpend in de gewenste beweging naar voren (vastzetten van het bestaande aanbod in plaats van transformeren). Mede naar aanleiding van de internetconsultatie bleek dat er desalniettemin grote behoefte is aan definities en afbakening. Daarom hebben we voor dit vraagstuk advies gevraagd bij een drietal bureaus die hun expertises hebben gebundeld. In het rapport van EHdK[9] worden vijf eisen voor een bruikbare afbakening beschreven: vaststelbaar, uniform, telbaar, bestendig en sluitend. Er is op dit moment inderdaad geen afbakening mogelijk gezien de huidige stand van de sector. Wel worden er op deze eisen stappen gezet zodat een afbakening op termijn wel mogelijk wordt, onder meer via het traject standaardisatie. In het rapport van Wetgevingswerken[10] zijn adviezen gegeven voor de juridische uitwerking van een afbakening. Daarnaast bevestigen de adviezen dat een afbakening op zichzelf geen oplossing is, omdat de oorzaak van de stijging van het gebruik van jeugdhulp elders

[8] Kamerstukken II 2025/2026, 31839 nr. 1179.

[9] EHdK, oktober 2026, Onderzoek afbakening van basis- en aanvullende jeugdhulp

[10] Wetgevingswerken, oktober 2026, Onderzoek naar het vastleggen van een inhoudelijke afbakening van jeugdhulp in wet- en regelgeving

ligt. Effect ontstaat pas als de afbakening wordt gecombineerd met randvoorwaarden zoals goede triage, afgestemde verwijsroutes, passende bekostigingsprikkels en stevige lokale teams met voldoende capaciteit en expertise, zoals beschreven in het rapport van Ventura[11]. De uitkomsten van deze rapporten worden gebruikt in de verdere uitwerking van de bestuurlijke richting om tot meer grip en sturing in het stelsel te komen'.

Het aangepaste wetsvoorstel is aangeboden aan de Afdeling advisering van de Raad van State voor advies. Het advies wordt over enkele maanden verwacht. Afhankelijk van het advies zal het wetsvoorstel worden aangepast. We streven ernaar het wetsvoorstel voor de zomer aan de Tweede Kamer aan te bieden. Hiermee geven we tevens uitvoering aan de motie van het lid Wendel (VVD) c.s. over vaart maken met de reikwijdtewet.[12]

Gemeenten stimuleren de pedagogische basis
Tijdens het wetgevingsoverleg van 2 februari 2026[13] is toegezegd de Tweede Kamer te informeren over gemeenten die vooroplopen in het versterken van de pedagogische basis. Verschillende gemeenten en maatschappelijke partners werken aan het versterken van de pedagogische basis: het geheel van sociale relaties, contacten en voorzieningen die bijdragen aan het gezond en kansrijk opgroeien, opvoeden en ontwikkelen van kinderen en jongeren. Het gaat om zowel formele als informele steun en ontmoetingen in de leefomgeving, waarbij ouders, medeopvoeders, buurtgenoten, professionals en voorzieningen samen een belangrijke rol spelen. De VNG beschrijft in de 'Samenwerkingsgids: een stevige pedagogische basis' hoe gemeenten, onderwijs, kinderopvang, welzijn, jeugdwerk
en gezinnen hierin kunnen samenwerken. Het Nederlands Jeugdinstituut (NJi) biedt gemeenten met acht bouwstenen en ruim dertig praktijkvoorbeelden concrete handvatten om deze samenwerking lokaal vorm te geven[14].

Verschillende gemeenten versterken de pedagogische basis door ouders, scholen, kinderopvang, welzijn en jeugdgezondheidszorg met elkaar te verbinden. Breda doet dit via de Onze Basis Aanpak, met onder meer ouderontmoetingen en laagdrempelige ouderavonden. In Rotterdam worden oudernetwerken en ontmoetingsplekken gestimuleerd, onder meer via gesprekken met ouders uit diverse culturele gemeenschappen. In Amsterdam en Utrecht worden via (familie)scholen, buurthuizen en ouder- en kindvoorzieningen ontmoetingen en uitwisseling tussen ouders bevorderd. In Enschede biedt Familiehuis Enschede-
West ouders een laagdrempelige ontmoetingsplek waar professionals aansluiten en informele steun wordt versterkt. Ook Tilburg zet in op ouderontmoeting en verbinding via wijkcentra, scholen en gezinsgerichte voorzieningen.

[11] Vintura, oktober 2026, Onderzoek naar de prikkelwerking en gevolgen van inhoudelijke afbakening van de Jeugdwet
[12] Kamerstukken II 2025/2026, 36800-XVI, nr. 35.
[13] TZ202602-022 uit wetgevingsoverleg Begrotingsonderdeel Jeugd d.d. 2 februari 2026
[14] Wegwijzer gemeenten: bouwen aan een pedagogische basis. Nederlands Jeugdinstituut, 2023

Stevige lokale teams
Via de Hervormingsagenda Jeugd zetten we stevig in op de verdere doorontwikkeling naar stevige lokale teams. Een team van professionals dat in de wijk laagdrempelige hulp en ondersteuning biedt aan inwoners, jeugdigen en gezinnen. Er zijn 134 gemeenten geholpen door de ondersteuningslijn stevige lokale teams van de VNG. Via deze ondersteuningslijn kunnen gemeenten middels werkpakketten, voorlichting, advies en daadwerkelijke ondersteuning en coaching door transformatiecoaches worden geholpen om te komen tot een meer stevig lokaal team.

Gezond online
Gezond en kansrijk opgroeien gaat niet alleen meer over de fysieke wereld, maar gaat ook over opgroeien in de onlinewereld. Ook bij opgroeien in de onlinewereld vindt het kabinet het belangrijk dat ouders er niet alleen voor staan. Daarom wordt ingezet op het beter toerusten van ouders, opvoeders en professionals, zodat zij kinderen effectief kunnen begeleiden.

Vorig jaar is de landelijke Richtlijn gezond scherm- en sociale mediagebruik[15] (hierna Richtlijn gezond schermgebruik) gepubliceerd. Met deze richtlijn is een belangrijke stap gezet om gezond scherm- en sociale mediagebruik door kinderen te stimuleren en te ondersteunen en kinderen digitaal weerbaarder te maken en mentaal gezond te houden.

Ondertussen is de richtlijn grotendeels bekend in de jeugdgezondheidszorg, het onderwijs en de kinderopvang. Ook is deze door veel veldpartijen al verwerkt in de eigen programma's en materialen en dragen bestaande netwerken, zoals het netwerk Digitale balans en de maatschappelijke agenda Jong en online, de adviezen in de richtlijn uit. Er zijn veel materialen en tools beschikbaar om ouders en professionals te ondersteunen in een gezonde mediaopvoeding. Mijn inspanningen zijn er daarom op gericht om wat er al is beter beschikbaar en toegankelijk te maken. Op dit moment onderzoekt het opgavenetwerk daarom waar professionals zoals jeugdartsen en medewerkers van de jeugdgezondheidszorg tegenaan lopen bij het ondersteunen van ouders in hun mediaopvoeding. In de volgende fase wordt samen met professionals gekeken wat zij in dit kader nodig hebben en hoe eventuele barrières verholpen kunnen worden. Voor aanvullende acties gericht op een veilige en gezonde onlinewereld voor kinderen, verwijzen wij u naar de Kamerbrief Strategiebrief online kinderrechten.[16]

Maatschappelijk dialoog - versterken eigen kracht ouders
Vanuit de Hervormingsagenda werken we ook in en met het veld om de andere manier van werken, die de 'beweging naar voren' vraagt in de praktijk, vorm te geven. Met de maatschappelijk dialoog werken we aan opgang brengen van het gesprek met jongeren,

[15] Factsheet Richtlijn Gezond Schermgebruik voor Opvoeders | Rijksoverheid.nl
[16] Strategie online kinderrechten | Tweede Kamer der Staten-Generaal

ouders en professionals, variërend van sportcoaches en leerkrachten tot medewerkers van het wijkteam en psychologen. Wat zien zij gebeuren en hoe ga je hiermee om? Wat kun je zelf doen en wat vraagt dit ook van anderen? Welke kennis is er al en hoe kan deze beter worden benut? En hoe kunnen beleidsmakers en bestuurders hier op een goede manier aan bijdragen? Afgelopen jaar zijn op dit thema verschillende resultaten behaald. Zo bent u eerder dit jaar al geïnformeerd over PraatPower[17], een online platform over mentale gezondheid om scholen, gemeenten, verenigingen, wijkteams én jongeren zelf te helpen om gesprekken hierover vorm te geven. En is er door de VNG een gids[18] samengesteld voor o.a. aankomende wethouders met de titel: '*Het kind als kompas, samen werken aan een omgeving waarin kinderen tot hun recht komen*'.

In de kabinetsreactie op de initiatiefnota Stoffer[19], die gelijktijdig met deze brief aan de Kamer is verzonden, wordt beschreven hoe wij samen met het veld werken aan versterking van gezinnen en gemeenschappen. Een voorbeeld is Team Ouders[20], dat vorige maand op 28 oktober tijdens de Week van de Opvoeding gelanceerd door de staatssecretaris Onderwijs en Emancipatie en de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport. Zo bouwen we aan een sterke pedagogische basis waarin preventie en welzijn vooropstaan, ouders en hun omgeving worden versterkt en specialistische jeugdhulp wordt ingezet waar die daadwerkelijk nodig is.

Sociale agenda
Uit eerder onderzoek is gebleken dat er een duidelijk verband is tussen jeugdhulpgebruik en andere domeinen zoals bestaanszekerheid en onderwijs. De Deskundigencommissie Jeugd schreef in haar advies dat jeugdzorg aanpalend is aan andere domeinen en niet andersom. VWS heeft onderzoeksbureau Berenschot opdracht gegeven om literatuuronderzoek te doen naar de samenhang tussen jeugdhulpgebruik en factoren in drie domeinen met als doel te onderzoeken welk domein de grootste mogelijke impact heeft op het terugdringen van de jeugdzorgvraag. Dit literatuuronderzoek wordt u hierbij aangeboden[21].

Op basis van het beschikbare onderzoek is geconstateerd dat problematiek in gezinnen vaak voorkomen in combinatie met bijvoorbeeld psychische problemen, scheiding, financiële zorgen, opvoedstress en werkloosheid. Maar er kan niet zomaar gesteld worden dat er een causaal verband is tussen deze factoren en het jeugdhulpgebruik. Ze leveren allemaal een bijdrage aan de kans op jeugdhulpgebruik en ze versterken elkaar.

Een gezin wordt kwetsbaar wanneer er problemen ontstaan op het gebied van bestaanszekerheid en gezinscontext en dan neemt de kans op ondersteuningsbehoeften en jeugdhulpgebruik toe. Dit pleit voor een integrale benadering van gezinnen die met

[17] PRAATPOWER | voor Jeugd & Gezin
[18] Gids Brede Jeugdagenda voor wethouders
[19] Kamerstukken II 2025/2026, 36 965, nr. 1.
[20] www.teamouders.nl
[21] Berenschot, september 2026, Jeugdhulpgebruik en aanpalende domeinen.

multiproblematiek te maken hebben. Door het verminderen van stress die vanwege de stapeling van problemen op verschillende domeinen ontstaat wordt de stabiliteit en gezinsdraagkracht van gezinnen vergroot. Dit sluit aan bij het fundament voor de Sociale Agenda die de minister
van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport samen met collega bewindspersonen en de VNG aan het ontwikkelen is en ook onderdeel is van de Samenwerkingsagenda[22] die Rijk met medeoverheden heeft opgesteld.

De verschillende bouwstenen zoals onder andere bovengenoemd rapport, SCP-Rapport 'Als we het opnieuw mochten ontwerpen',[23] 'Kwetsbare gezinnen in maatschappelijk perspectief'[24] en de Samenwerkingsagenda worden de komende periode bij elkaar gebracht. Dit zal mede input zijn voor de sociale agenda waarover de Tweede Kamer in 2027 wordt geïnformeerd.

Aanpak gezinnen in een kwetsbare positie
Het kabinet werkt aan de gezondste generatie ooit, zodat kinderen kansrijk kunnen opgroeien. Dit begint met een veilige, stabiele basis thuis, op school en in de buurt. De realiteit is echter dat ruim 92.000 kinderen opgroeien in armoede[25]. Armoede is geen geïsoleerd probleem; het is een stapeling van bijvoorbeeld chronische gezinsstress, slechtere gezondheid en sociale uitsluiting die de ontwikkeling van deze kinderen bedreigt. Om te komen tot de gezondste generatie ooit, moeten we deze vicieuze cirkel doorbreken. Verschillende ministeries werken hieraan, bijvoorbeeld via het Nationaal Programma Armoede en Schulden. Maar het daadwerkelijk doorbreken van de vicieuze cirkel lukt alleen als we alle problemen waar deze gezinnen mee te maken hebben in gezamenlijkheid bekijken en aanpakken. Daarom werken de ministeries van VWS, SZW, OCW, BZK en JenV, zoals gemeld in de brief van 30 juni 2026[26], gezamenlijk aan de Aanpak gezinnen in kwetsbare positie.

Deze maand is een praktijklab met acht gemeenten[27] gestart om de ondersteuning van gezinnen beter te laten aansluiten op wat zij nodig hebben. De gemeenten onderzoeken wat goede samenwerking in de weg staat en hoe ze die kunnen verbeteren, zodat gezinnen eerder en beter worden geholpen, met hulp die op elkaar aansluit. Dit doen zij door gezamenlijk te leren en ontwikkelen en lokaal aan de slag te gaan. De eerste twee landelijke bijeenkomsten hebben inmiddels plaatsgevonden. Hieruit is een gezamenlijke opzet voor de werkwijze in het praktijklab gekomen. De komende maanden werken gemeenten dit met hun eigen procesbegeleider verder uit in een lokaal plan, dat vanaf 2027 in de gemeenten uitgevoerd wordt. De minister van Sociale Zaken en

[22] Ondertekening wordt eind 2026 verwacht.

[23] SCP, september 2026, Als we het opnieuw mochten ontwerpen; Omdenkingen en bouwstenen voor levensbrede ondersteuning voor mensen met verweven problemen.

[24] Ecorys, 4 september 2026, Kwetsbare gezinnen in maatschappelijk perspectief

[25] https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/armoede-en-schulden?theme=3

[26] Kamerstukken II, vergaderjaar 2025/26, 31839, nr. 1179.

[27] De gemeenten die deelnemen zijn: Almere, Hoogeveen, Middelburg, Midden-Groningen, Oosterhout, Oss, Steenwijkerland en Zaandam

Werkgelegenheid gaat in de tweede voortgangsrapportage van het Nationaal Programma Armoede & Schulden verder in op de voortgang van de Aanpak gezinnen in een kwetsbare positie. Deze wordt begin 2027 verzonden.

Regie en sturing op specialistische jeugdhulp

Om te zorgen dat jeugdigen kunnen rekenen op tijdige en passende hulp is het niet alleen nodig om in te zetten op contextgerichte hulp en stevige lokale teams. Wanneer jeugdigen desondanks een beroep moeten doen op specialistische jeugdzorg moet voldoende passende zorg beschikbaar zijn. Te vaak gaat dit nog niet goed. Jeugdigen die specialistische jeugdhulp nodig hebben krijgen te maken met langdurige wachttijden voor noodzakelijke hulp, of komen terecht in een één op één setting of in buitencontractueel, buitenregionaal aanbod dat lang niet altijd passend is. Ook in de cijfers over jeugdhulpgebruik zien we de problemen weerspiegeld: ondanks de ingezette daling van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp stijgen de uitgaven nog steeds, onder andere door een stijgende trajectduur. Dit komt onder andere door toenemende complexiteit van casussen die intensievere en langdurigere zorgtrajecten vereisen, evenals extra kosten voor maatwerkoplossingen en hogere tarieven van aanbieders (o.a. door indexatie). Dat is zorgelijk.

Deze problemen kunnen alleen aangepakt worden met stevige regie die het niveau van de individuele gemeente overstijgt. In de Hervormingsagenda Jeugd zijn de afgelopen tijd belangrijke stappen gezet ter versterking van die regie. Daarbij gaat het om de regionale samenwerking bij de inkoop van specialistische jeugdhulp, standaardisatie van de zorgvormen die het betreft, maar ook om verbeteren van de kwaliteit. Dit zijn cruciale basisvoorwaarden om te kunnen komen tot een beheersbaar stelsel en kwalitatief passende zorg, juist voor jeugdigen in kwetsbare posities.

Regionale inkoop en regie op het zorglandschap

Met de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg en het onderliggende Besluit verbetering beschikbaarheid jeugdzorg worden per 1 januari 2027 nieuwe eisen gesteld aan de regionale samenwerking door gemeenten bij de contractering van specialistische jeugdzorg. De regio-indeling is vastgelegd, gemeenten leggen hun regionale samenwerking vast in een Gemeenschappelijke regeling en beschrijven in hun regiovisie hoe zij met elkaar willen samenwerken om te zorgen voor voldoende en passende specialistische jeugdzorg. Gemeenten zijn volop bezig met de implementatie van deze nieuwe eisen. Uit inventarisatie door het Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd (OZJ) blijkt dat medio oktober 2026 het merendeel van de gemeenten eind 2026 of in het eerste kwartaal van 2027 de benodigde besluitvorming rond de Gemeenschappelijke Regeling en de regiovisie gerealiseerd heeft.

In de Kamerbrief van 28 september 2026 over passende zorg voor kinderen en jongeren met complexe problematiek[28] en het daaropvolgende commissiedebat van 30 september 2026 hebben wij aangekondigd met iedere jeugdregio individueel in gesprek te zullen

[28] Kamerstukken II 2025/2026, 31839, nr. 1186.

gaan over de wijze waarop zij invulling geven aan deze opgave, hoe zij sturen op een dekkend specialistisch zorglandschap en
wat zij nodig hebben om hier uitvoering aan te kunnen geven. Bij deze gesprekken wordt de implementatie van de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg betrokken en kijken we ook breder hoe de regio's hun sturingsinstrumentarium hebben ingericht. Waar nodig trekken we samen op met de VNG en bieden we via OZJ actief ondersteuning aan gemeenten en regio's.
Het doel van deze gespreksronde is om een beeld te vormen over hoe de jeugdregio's de sturing op het landschap van specialistische jeugdhulp vormgeven. Tegelijkertijd kunnen de uitkomsten van de inventarisatie ook behulpzaam zijn bij
het richten van de vraagstelling voor de evaluatie die voorzien is voor 2029, van de bepalingen over regionale samenwerking in het Besluit verbetering beschikbaarheid jeugdzorg.

Standaardisatie
In de Hervormingsagenda Jeugd is geconstateerd dat de administratieve lasten in de jeugdzorg veel te hoog zijn en dat de huidige registraties niet leiden tot betekenisvolle data. Daarom gaan we van lokaal afgesproken, onderling verschillende sets aan producten, definities en regels naar één landelijk verplichte set. Door landelijk uniform te contracteren, registreren, declareren en verantwoorden komt er betere regie en sturing op het zorglandschap en neemt onnodige administratie af. Vorig jaar zijn afspraken gemaakt over hoe deze set aan afspraken eruit zal zien. Experts van onder meer jeugdzorgaanbieders en gemeenten zijn hiermee verdergegaan. Er komen voorstellen voor alle zorg die minimaal regionaal moet worden ingekocht, te beginnen met verblijfszorg. In dat kader worden u bij deze brief drie onderzoeken aangeboden die helpen bij deze opgave.

Op dit moment ontbreekt zicht op hoe groot de onnodige administratie is en hoe we deze het meest effectief kunnen terugbrengen. Daarom hebben wij hier onderzoek naar laten doen. Uit het onderzoek administratieve lasten van AEF blijkt dat de gemeten administratieve tijdsbesteding bij jeugdzorgaanbieders landelijk circa 2.000 fte bedraagt voor de specialistische jeugdzorg[29]. Dit komt overeen met circa 2,5% van de totale personele capaciteit voor de Jeugdwet. Dit is slechts een deel van de administratieve lasten: de administratieve lasten voor andere processen, bij jeugdzorgprofessionals zelf en bij gemeenten zijn niet onderzocht, aangezien de onderzochte processen het beste te beïnvloeden zijn vanuit de Hervormingsagenda Jeugd. Ook blijkt dat deze processen verhoudingsgewijs grotere kosten met zich meebrengen dan in de Zvw. Dit bevestigt de noodzaak om tot een landelijke set aan producten, definities en regels te komen en benadrukt dus het belang van het programma standaardisatie. Met dit rapport wordt uitvoering gegeven aan toezegging T04192 aan het lid Bezaan (PVV)[30].

[29] AEF, september 2026, Ruimte voor minder administratie. Resultaten eerste meting administratieve lasten jeugdzorg.
[30] Kamerstukken I 2025/2026, 36 546, nr. T04192.

Uit dit onderzoek blijkt onder meer dat de variatie in zogenaamde uitvoeringsvarianten het probleem groter maakt. Gemeenten en regio's mogen nu kiezen uit drie soorten afspraken: inspanningsgericht (bijvoorbeeld per uur declareren), outputgericht (bijvoorbeeld per afgerond traject declareren) en taakgericht (bijvoorbeeld per populatie declareren). Die laatste variant zou het meest administratieluw zijn, maar uit bovengenoemd onderzoek blijkt het tegenovergestelde. Daarom is onderzoek gedaan naar hoe gemeenten en regio's deze uitvoeringsvariant toepassen. Het onderzoek inventarisatie taakgerichte uitvoeringsvariant van A-Insights laat onder meer zien dat er grote verschillen zijn in de informatie die gemeenten en regio's bij aanbieders opvragen en dat dit leidt tot veel administratie.[31] Ook wordt bevestigd dat er veel standaardisatiepotentieel zit in het landelijk eenduidig toepassen van deze uitvoeringsvariant. Hierover gaan wij afspraken met gemeenten, regio's en jeugdzorgaanbieders maken.

Tenslotte levert ook het meten van wachttijden momenteel veel administratieve lasten en weinig landelijk inzicht op, doordat regio's en gemeenten geen eenduidige definitie hanteren. Daarom heeft het ministerie van VWS, via het onderzoek Wachten meetbaar maken door van Bureau &VandeLaar[32], laten onderzoeken of ook hier één landelijk verplichte set aan afspraken mogelijk is. Het onderzoek stelt een uniforme, door experts uit het veld gedragen methodiek voor om wachttijden te meten, zodat wachttijden onderling vergelijkbaar worden en
jeugdzorgaanbieders minder tijd kwijt zijn met registraties. Ook worden afspraken gemaakt met gemeenten, regio's en jeugdzorgaanbieders maken die moeten leiden tot eenduidigheid in werkwijze, systemen en regels.

Verbetering data & monitoring
In de Hervormingsagenda zijn afspraken gemaakt over het verbeteren van de data en monitoring rond jeugdzorg. Afgelopen tijd is een grote stap gezet met de lancering van een centrale monitor van het jeugdstelsel[33], met cijfers over de context van jongeren en over de toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van de jeugdzorg. Daarnaast wordt gewerkt aan het verder verbeteren van de beschikbaarheid en kwaliteit van data. Zo zijn over de data van lokale teams onderzoeken uitgevoerd door Van Dam Datapartners[34] en Verwey Jonker[35]. In deze onderzoeken is gekeken welke indicatoren iets zeggen over (de ontwikkeling van) stevige lokale teams en hoe één en ander in een uitvraag vastgelegd kan worden. Daarbij is zowel vanuit jeugd als de Wmo gekeken, gezien het integrale karakter van stevige lokale teams. De data-uitvraag wordt komende tijd verder vormgeven samen met ketenpartners.

---

[31] A Insights, 2026, De taakgerichte uitvoeringsvariant in de praktijk. Inventariserend onderzoek naar uitvoering, variatie en registratievereisten bij gemeenten.
[32] &VandeLaar, oktober 2026, Wachten meetbaar maken; Naar een landelijke standaard voor wachttijdregistratie in de specialistische jeugdhulp.
[33] CBS lanceert Centrale Monitor van het Jeugdstelsel | CBS
[34] Van Dam Datapartners, Op weg naar landelijke vergelijkbare beleidsinformatie, 2026
[35] Verwey Jonker, november 2026, Advies betekenisvol monitoren beweging naar Stevige Lokale Teams.

Kwaliteit

Jongeren- en cliëntenorganisaties, beroepsverenigingen, branchepartijen, de Associatie Wijkteams, gemeenten, Rijk en kennisinstellingen werken samen in het netwerk Kwaliteit en Blijvend Leren (KBL). Het gezamenlijk doel: verbetering van de kwaliteit van jeugdhulp. Het netwerk bouwt voort op bestaande initiatieven en bewegingen. KBL werkt aan de kwaliteitsstandaarden en diverse projecten op basis van een Leeragenda waardoor kwaliteitsverbetering minder versnipperd wordt uitgevoerd. KBL komt voort uit de afspraken uit de Hervormingsagenda rondom de verbetering van de kwaliteit van de jeugdhulp.

Op het onderdeel kwaliteitsstandaarden werkt KBL momenteel aan een breed gedragen fundament voor kwaliteit in de jeugdhulp. Dit fundament moet partijen helpen om vanuit gedeelde uitgangspunten passende, effectieve en samenhangende hulp te bieden. Besluitvorming hierover is voorzien voor de eerste helft van 2027. Daarnaast is eind 2026 het eindrapport van de verkenning naar een kwaliteitsbeeld in de jeugdhulp opgeleverd[36]. Hiermee is een volgende stap gezet naar een beter beeld van de kwaliteit van jeugdhulp dat voor alle betrokkenen behulpzaam is bij de verbetering van de kwaliteit voor kinderen, jongeren en hun ouders. Zo combineert KBL concrete producten en leeractiviteiten met een duurzame beweging waarin leren en verbeteren steeds meer onderdeel worden van de dagelijkse praktijk.

De gezamenlijke leeragenda[37] bestaat uit veertien geprioriteerde leerlijnen die de basis vormen voor ontwikkeling, implementatie en samenwerking met de praktijk. Vanuit KBL lopen in 2026 75 samenwerkingen met organisaties en partners. Belangrijkste opbrengsten zijn:

- De publicatie ‘De bedoeling van de Verklarende Analyse’, binnen de leerlijn Verklarend analyseren in 2026[38]. Deze publicatie is het resultaat van een gezamenlijke inspanning van de auteurs van de drie meest gebruikte methodieken voor verklarende analyse. Het helpt de focus te verleggen van de verschillen tussen de modellen naar de gewenste kwaliteit van verklarende analyse als basis voor de beslissing over passende hulp;
- ‘de Leergang Aandachtsfunctionaris Vakmanschap Jeugd’ die door BPSW, NIP en NVO wordt georganiseerd, gericht op het versterken en borgen van vakmanschap binnen organisaties;
- In 2026 trekken SBJ en KBL samen op in het traject ‘Beter doen, beter laten, beter onderzoeken’. Wat werkt in de jeugdhulp, wat niet, en waar weten we het (nog) niet van? In dit traject wordt verkend hoe kennis, praktijk en ervaring kunnen bijdragen aan blijvend leren en de ontwikkeling van jeugdhulp;
- Tevens is gestart met de uitwerking van het programma ‘Lerende beweging levenslang, levensbreed’, voor nog betere hulp voor kinderen, jongeren en gezinnen die lang of het hele leven duurt. En op 16 november vindt de Voor de

[36] Verkenning Kwaliteit in beeld | kbl

[37] https://www.kbl.nl/system/files/document/2026-03/gezamenlijke-leeragenda-kbl.pdf

[38] kbl_de-bedoeling-van-de-verklarende-analyse_0.pdf

Jeugd Dag plaats, die KBL in samenwerking met de VNG en het NJi organiseert met als thema ‘Samen leren, samen verder’.

De komende tijd zal KBL de uitvoering van de leeragenda continueren en de (implementatie-) activiteiten via het netwerk uitbreiden.

Levenslang levensbreed
Iedere jeugdige volgt zijn eigen koers. Voor jeugdigen met een levenslange, levensbrede beperking is het belangrijk dat bij het bepalen van de koers ook rekening wordt gehouden met de zorg die nodig is om zich verder te ontwikkelen te komen en volwaardig te participeren. Dat vraagt om vooruit kijken en toekomstgericht werken. Hiervoor hebben Kenniscentrum LVB en het Nederlands Jeugdinstituut een digitale praatplaat ontwikkeld die professionals kan helpen om het gesprek te voeren en door te vragen over het toekomstbeeld van de jeugdige[39].

3. Ontwikkelingen in de residentiële jeugdhulp en pleegzorg

Transformatie residentiële jeugdhulp
Het kabinet zet in op het verbeteren van het inzicht in én zorg voor jeugdigen die nu in één-op-één plaatsingen of in buitencontractueel, buitenregionaal aanbod verblijven. In september hebben wij de Tweede Kamer geïnformeerd over het eerste landelijke beeld[40]. Recent heeft de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport gemeenten gevraagd opnieuw het aantal jeugdigen op dergelijke plaatsingen in beeld te brengen om ontwikkelingen te monitoren. Daarbij is gevraagd om ook het aantal buitenland plaatsingen in beeld te brengen. Wij verwachten deze resultaten begin 2027. Parallel aan het in beeld brengen van de aantallen wordt ook ingezet op een doorbraakaanpak om deze plaatsingen terug te dringen. Jeugdregio’s zijn hier op dit moment mee aan de slag met ondersteuning vanuit het OZJ. De minister heeft jeugdregio’s nadrukkelijk verzocht om in deze aanpak, naast de één-op-één plaatsingen, ook buitenlandplaatsingen op korte termijn terug te dringen. De minister informeert, zoals toegezegd in het commissiedebat op 30 september 2026, de Tweede Kamer in het eerste kwartaal van 2027 over de voortgang.

Eind september heeft de minister de Tweede Kamer de bestuurlijke uitgangspunten voor het voorkomen en verkorten van residentiële zorg gestuurd.[41] Onderdeel hiervan is dat er maximaal ingezet wordt op het voorkomen van doorplaatsingen binnen de residentiële zorg. Met deze uitgangspunten is € 77 miljoen beschikbaar gekomen voor jeugdregio’s en zij kunnen de middelen ook hiervoor aanwenden. Hiermee is invulling gegeven aan de motie van de leden Slagt-Tichelman en Westerveld (PRO) over stabiele woonvormen het uitgangspunt laten zijn.[42]

Erkenning- en herstel misstanden gesloten jeugdzorg
Op 29 augustus heeft het ministerie van VWS, samen met de staatssecretaris JenV, Jeugdzorg Nederland en de VNG excuses aangeboden voor de misstanden in de gesloten

[39] https://www.praatplaat.visueleverbinders.nl/praatplaten/kjp

[40] Kamerstukken II 2025/2026. 31839, nr. 1186.

[41] https://open.overheid.nl/details/09c9bddd-f349-48df-9d01-18da8629d8eb

[42] Kamerstukken II 2025/2026. 31839, nr. 1110.

jeugdzorg. Deze excuses vormen het begin van een traject van erkenning en herstel dat loopt tot en met 2030. Het hersteltraject is gericht op voormalige ZIKOS-jongeren en jongeren die op een vergelijkbare afdeling binnen gesloten jeugdzorg geplaatst waren, een justitiële jeugdinrichting na plaatsing met een civielrechtelijke maatregel of elders in de gesloten jeugdzorg. Ook hun ouders, naasten en nabestaanden horen nadrukkelijk bij de doelgroep van het traject.

Bij de invulling van de herstelactiviteiten zijn de behoeften van (oud-) jongeren leidend, zoals de leden Westerveld (PRO) en Dobbe (SP) verzoeken in hun motie[43].
Ervaringsdeskundige (oud-)jongeren geven de activiteiten mee vorm.
Er is een spiegelgroep gestart met mensen met verschillende ervaringen in gesloten instellingen, waaronder justitiële jeugdinrichtingen. Die groep toetst de komende jaren of de activiteiten blijven aansluiten.

Sinds september vinden er community-activiteiten plaats. Samen met ouders en nabestaanden bereidt het programma Excuus en Herstel een eerste activiteit voor ouders en naasten voor. Loopt een (oud-) jongere ernstig vast, dan kan een procesbegeleider ondersteunen op het gebied van: wonen, school, werk, geld en gezondheid. Het Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd (OZJ) ondersteunt en coördineert deze activiteiten. In 2026 brengen zij de hulpvragen en behoeften van (oud-)jongeren en ouders, naasten en nabestaanden in beeld. Op basis daarvan werken het programmateam, samen met de spiegelgroep en ervaringsprofessionals, de herstelactiviteiten voor 2027 tot en met 2030 verder uit. Met deze activiteiten wordt uitvoering gegeven aan de motie van het lid El Abassi (DENK), die de regering heeft verzocht om een herstel- en ondersteuningsplan voor voormalige ZIKOS-jongeren. [44]

U zal via de reguliere voortgangsrapportages op de hoogte gehouden worden van de voortgang van het erkenning- en hersteltraject. De motie van de leden Westerveld (PRO) en Dobbe (SP) en de motie van het lid El Abassi (DENK), worden hiermee beschouwd als afgedaan.

Stand van zaken jeugdhulp in het buitenland
De verhalen van jongeren die in het buitenland verschrikkelijke ervaringen hebben meegemaakt, hebben ons erg geraakt. Het is essentieel dat jongeren die in het buitenland verbleven zo snel mogelijk de hulp en ondersteuning ontvangen die zij nodig hebben. We adviseren deze jongeren en hun ouders om – wanneer dit nog niet het geval is – contact op te nemen met de eigen gemeente om samen zo spoedig mogelijk te komen tot een passende oplossing. Daarnaast kunnen jongeren met ervaringen over zorg in het buitenland altijd bij de onafhankelijke vertrouwenspersonen van Jeugdstem terecht. Jeugdstem kan hen een luisterend oor, advies, informatie en ondersteuning

[43] Kamerstukken II 2026/2027, 31839, nr. 1161.
[44] Kamerstukken II 2026/2027, 31839, nr. 1165.

bieden. Dit geldt zowel voor jongeren die nu nog in het buitenland verblijven als voor jongeren die in het verleden in het buitenland jeugdhulp hebben ontvangen.

Zoals benoemd in onze brief van 25 september jl. werken wij samen met gemeenten en de bovenregionale expertisenetwerken aan een doorbraakaanpak voor jongeren die op dit moment in een één-op-één setting of buitencontractueel, buitenregionaal aanbod verblijven. Doel van deze doorbraakaanpak is om voor deze jongeren te komen tot passende zorg met onderwijs en/of dagbesteding, bij voorkeur in de eigen regio. Het Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd (OZJ) organiseert deze aanpak samen met jeugdregio's. Hierbinnen is ook aandacht voor de jongeren die in het buitenland zijn geplaatst, en hun ervaringen en vragen. Zowel gemeenten als jongeren en/of hun ouders kunnen het OZJ benaderen.

We vinden het belangrijk dat wordt voorkomen dat nieuwe jongeren in het buitenland worden geplaatst. Op 19 oktober jl. heeft de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport daarom een brief verzonden aan alle Nederlandse gemeenten, waarin ze hen oproept om:

- Nieuwe plaatsingen van jeugdigen in het buitenland voor jeugdhulp zoveel als mogelijk op te schorten;
- Na te gaan welke jeugdigen in het buitenland geplaatst zijn en of zij daar passende jeugdhulp ontvangen;
- Na te gaan of bij de in het buitenland geplaatste jeugdigen de procedure van de Nederlandse Centrale Autoriteit (Ca) voor Kinderaangelegenheden is gevolgd;
- Deze procedure alsnog te volgen als dat niet het geval is;
- Hierover in gesprek te gaan met de door hen gecontracteerde jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen.

Aanvullend daarop werken we, in lijn met de motie van het lid Moinat (Groep Markuszower), aan regelgeving die bepaalt dat jeugdhulp in Nederland plaats moet vinden. Eerder hebben wij uw Kamer laten weten dat deze verplichting wordt vastgelegd via het wetsvoorstel Reikwijdte. Dit wetsvoorstel is inmiddels aangeboden aan de Raad van State voor advies. Met de VNG, Jeugdzorg Nederland, het Nederlands Jeugdinstituut en de Nederlandse Centrale Autoriteit voor Internationale Kinderaangelegenheden (Ca) zijn wij in gesprek over de uitzonderingen die op deze plicht zouden kunnen gelden. En wij zijn in gesprek met jongerenvertegenwoordigers om ook het perspectief van jongeren mee te nemen.

Om inzicht te krijgen in hoeveel jongeren momenteel nog in het buitenland verblijven vraagt minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport dit bij alle jeugdregio's uit, als onderdeel van de uitvraag naar buiten-regionale en 1-op-1-plaatsingen. Zij verwacht deze resultaten in Q1 2027. De staatssecretaris van JenV heeft bij alle GI's een uitvraag gedaan naar het aantal jongeren dat op peildatum 1 oktober 2026 in het buitenland is geplaatst. Daarbij is ook gevraagd of bij deze plaatsingen de procedure van de Ca is gevolgd.

Uit de inventarisatie blijkt dat 24 kinderen op peildatum 1 oktober 2026 in het kader van een plaatsing door de GI in het buitenland verblijven waarvoor de procedure via de Ca gevolgd diende te worden. Voor 7 van deze 24 kinderen is deze procedure gevolgd. Bij 17 kinderen is dat niet gebeurd. Deze groep betreft 7 plaatsingen binnen het eigen netwerk en 10 plaatsingen in een (bestands)pleeggezin. Aangezien de vereiste procedure via de Ca niet in alle gevallen is gevolgd, zullen de GI's zullen hierover op korte termijn in overleg treden met de Ca. Voor deze bestaande situaties zal alsnog de daarvoor aangewezen route worden gevolgd.

Tenslotte heeft de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport na de publicatie van het onderzoek naar SAVE Midden-Nederland, op 5 november in een bestuurlijk overleg met de VNG, Jeugdzorg Nederland en GI's gesproken over haar zorgen over jeugdzorg in het buitenland. Ze heeft partijen nogmaals verzocht na te gaan
of jeugdigen uit hun gemeente of organisatie op dit moment passende hulp ontvangen. Dit bestuurlijk overleg wordt op 26 november vervolgd. Dan bespreken we ook met partijen welke aanvullende stappen naar aanleiding onder andere de uitvraag onder GI's nodig zijn. Het eventueel uitzetten van aanvullend onderzoek is onderdeel van dit gesprek.

Rol Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)
De minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport heeft uw kamer toegezegd een gesprek te voeren met IGJ over de meldingen die IGJ heeft ontvangen over jeugdhulp in het buitenland. Wanneer de IGJ een melding van een jeugdhulpaanbieder in het buitenland ontvangt en deze melding daar aanleiding toe geeft, spreekt de IGJ in principe de plaatsende instantie in Nederland aan ten opzichte waarvan de IGJ een toezichthoudende taak heeft. Ook heeft de IGJ de ruimte om een buitenlandse toezichthouder te informeren over ontvangen meldingen en signalen. De IGJ heeft in 2016 een eerste melding gekregen over Huize Soria. De inspectie heeft destijds de Spaanse autoriteiten hierover geïnformeerd. Vanaf 2023 ontving de IGJ een aantal nieuwe meldingen over Huize Soria en over van plaatsende instanties. Hieraan heeft de IGJ opvolging gegeven door zowel de plaatsende instanties als Huize Soria aan te spreken. De IGJ heeft de Spaanse autoriteiten over deze meldingen destijds niet geïnformeerd. De IGJ constateert dat het zicht van een verwijzer op de jeugdige essentieel is voor het realiseren van passende en kwalitatieve zorg. Met een plaatsing in het buitenland
is dit zicht onvoldoende geborgd. De IGJ ziet grote risico's in het bieden van jeugdhulp in het buitenlanden onderschrijft dat jeugdhulp zo veel mogelijk in Nederland plaatsvindt en alleen nog bij hoge uitzondering in het buitenland.

Aangifte strafbare feiten in het buitenland
We zijn ervan op de hoogte dat enkele jongeren die in Huize Soria verbleven aangifte wilden doen, maar door de politie zijn terugverwezen naar de autoriteiten in Spanje. Deze verwijzing berust op een misverstand en de politie betreurt dit. De politie neemt toekomstige aangiftes op en zal zich daarnaast inspannen om de potentiële aangevers actief te benaderen en hen helpen met het doen van aangifte als zij dat wensen.

Ook wordt op dit moment een proces ingericht dat ertoe leidt dat de aangiftes in deze casus en alle andere beschikbare informatie worden gebundeld. Aangiftes zullen vervolgens, zoals gebruikelijk met aangiftes, door de politie ter beoordeling worden voorgelegd aan het Openbaar Ministerie (OM). Het OM besluit vervolgens over een eventueel strafrechtelijk vervolg. De politie brengt naar aanleiding van deze casus intern de lijn onder de aandacht dat in bepaalde gevallen aangevers in Nederland terecht kunnen, ook al zijn de mogelijke strafbare feiten in het buitenland gepleegd.

Pleegzorg en gezinshuizen

Gezinshuizen
Gezinshuizen vervullen een belangrijke plek in ons jeugdzorglandschap. Als een (tijdelijke) uithuisplaatsing noodzakelijk is maar pleegzorg niet passend of mogelijk is, kan een gezinshuis een jeugdige in staat stellen om in een gezinssetting met intensieve(re) begeleiding op te groeien. Naar schatting verblijven jaarlijks ruim 4.000 jeugdigen in gezinshuizen. De sector blijft volop in ontwikkeling. Er is brede consensus dat een professionaliseringsslag en kwaliteitsverbetering noodzakelijk is. Daarom worden de kwaliteitscriteria voor gezinshuizen herzien, onder begeleiding van Kwaliteit en Blijvend Leren (KBL) en het Nederlands Jeugdinstituut (NJi). De minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport heeft in het commissiedebat van 30 september jl. toegezegd terug te komen op onafhankelijke toetsing van deze herziening. De kwaliteitscriteria zijn van de sector zelf, maar er zijn verschillende onafhankelijke partijen betrokken bij de herziening: KBL begeleidt de herziening procesmatig en zorgt dat een breed scala aan perspectieven vanuit de gezinshuissector vertegenwoordigd is, en de meerstemmigheid uit de sector ook meegewogen wordt in de besluitvorming, het NJI adviseert vanuit wetenschappelijke kennis en de IGJ adviseert op de toetsbaarheid van de kwaliteitscriteria. Ook is betrokkenheid vanuit de gemeenten, die meedenken over de uitvoerbaarheid van de kwaliteitscriteria. Er is op dit moment geen ander onafhankelijk instituut in het jeugdzorglandschap op het gebied van kwaliteit - zoals bijvoorbeeld het Zorginstituut - met een toetsende rol bij kwaliteitscriteria. Wel kunnen er aanvullende eisen gesteld worden in de (regionale) inkoop door gemeenten, bovenop de kwaliteitscriteria. De minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport zal – ook in het kader van motie Ceder[45] – het gesprek met gemeenten vervolgen over sturing op kwaliteit via de inkoop,

waaronder de naleving van de kwaliteitscriteria en eventuele aanvullende eisen ten aanzien van kwaliteit. Via de reguliere voortgangsbrieven jeugd wordt de Kamer hierover verder geïnformeerd.

Pleegzorg

[45] Kamerstukken II 2025/2026, 36 800 XVI, nr. 51 - reeds afgedaan in Kamerstukken II 2025/26, 31839, nr. 1179.

Pleegzorg is een essentiële vorm van jeugdhulp die kinderen een veilige en stabiele omgeving kan bieden, wanneer zij (tijdelijk) niet thuis kunnen wonen. Vorig jaar betrof pleegzorg ca. 45% van alle jeugdhulp met verblijf[46]: ruim 18.000 kinderen en jongeren verbleven in 2025 voor korte of langere tijd in een pleeggezin.[47] Om deze pleegkinderen goed op te vangen, zetten pleegouders niet alleen hun huis, maar ook hun hart open. Dat verdient onze bewondering. Tijdens de Week voor de Pleegzorg van 28 oktober t/m 4 november jl. hebben we met pleegzorgaanbieders en gemeenten alle pleegouders extra bedankt voor hun toewijding en inzet. Tegelijkertijd zien we dat pleegzorg voor stevige uitdagingen staat: het aantal pleegouders neemt af, de wachtlijst voor pleegzorg is onverminderd hoog, de ondersteuningsvragen worden complexer en de druk op de jeugdzorg blijft groot.

Het is daarom noodzakelijk pleegzorg te versterken. Deze opgave ligt allereerst bij de pleegzorgsector zelf. Daarom verwelkomen wij de Landelijke Kwaliteitsafspraken Pleegzorg die op eind september door 29 pleegzorgorganisaties gezamenlijk zijn vastgesteld. Via deze kwaliteitsafspraken hebben de aanbieders onderling afgesproken wat zij belangrijk vinden voor de kwaliteit van pleegzorg en waar zij de komende jaren naartoe werken. De afspraken gaan onder andere over de voorbereiding en ontwikkeling van pleegouders, het horen en betrekken van pleegkinderen, perspectief en terugplaatsing, vakbekwaamheid van professionals, besluitvorming, ervaringskennis en een lerende organisatiecultuur.[48] Aanvullend hierop werken wij vanuit onze stelselverantwoordelijkheid met de sector samen om de pleegzorg toekomstbestendig te maken en te houden. De afgelopen periode hebben wij daarvoor verschillende acties in gang gezet en afgerond:

Veiligheid in de pleegzorg
De verschrikkelijke gebeurtenissen in het pleeggezin in Vlaardingen zijn aanleiding geweest om met de sector verbeteracties te nemen, zoals uiteengezet in de Voortgangsbrief van 17 juni 2025.[49] Het afgelopen jaar is hier verder uitvoering aan gegeven. Een van de belangrijkste lessen was dat het luisteren naar (pleeg)kinderen nog niet vanzelfsprekend is. Vertrouwenspersonen, formeel of informeel, kunnen daarin (aanvullend op professionals en pleegouders) een cruciale rol vervullen. Veel pleegkinderen wisten echter niet van deze mogelijkheid af. Daarom heeft de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport, in lijn met de

motie Westerveld[50], Jeugdstem opdracht gegeven om samen met Jeugdzorg Nederland (JZNL), Pleegzorg.nl, Factor I en de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen een informatiepakket te maken voor alle pleegkinderen. Op 15 en 16 september jl. hebben

[46] https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2026/jeugdhulp-2025/1-jongeren-met-jeugdhulp
[47] Factsheet Pleegzorg 2025 - Jeugdzorg Nederland
[48] Te raadplegen via: https://www.jeugdzorgnederland.nl/wp-content/uploads/2026/10/Pleegzorg-in-beweging.pdf
[49] Kamerstukken II 2024/2025, 31015, nr. 303.
[50] Kamerstukken II 2025/2026, 31015, nr. 290.

ruim 14.500 pleegkinderen en pleegjongeren dit informatiepakket thuis ontvangen en is deze informatie beschikbaar gemaakt via de website van Jeugdstem. Om dit geen eenmalige actie te laten zijn, hebben pleegzorgprofessionals praktische handvatten ontvangen om hen te helpen om het gesprek te voeren met pleegkinderen over vertrouwenspersonen. De pleegzorgaanbieders hebben in de eerdergenoemde Landelijke Kwaliteitsafspraken Pleegzorg aanvullend afgesproken om:

- met ieder pleegkind actief te bespreken welke informele vertrouwenspersoon kan bijdragen aan ondersteuning en veiligheid;
- dit gesprek periodiek te herhalen en dat contactgegevens en afspraken worden vastgelegd;
- ieder pleegkind te informeren over het recht op een onafhankelijke vertrouwenspersoon van Jeugdstem.

Met deze inzet zorgen we er gezamenlijk voor dat het luisteren naar pleegkinderen meer vanzelfsprekend wordt, waar mogelijk ondersteund door een (informeel) vertrouwenspersoon. Hiermee wordt de motie[51] beschouwd als afgedaan.

Zicht op veiligheid in pleeggezinnen valt of staat met de samenwerking tussen de verschillende professionals om een pleegkind en pleeggezin heen. Daarom hebben wij JZNL de opdracht verleend om de Landelijke Handreiking Samenwerkingsafspraken GI's en Pleegzorg te evalueren, te herzien en te laten implementeren. In 2026 zijn de samenwerkingsafspraken tussen jeugdbescherming, pleegzorg en gezinshuiszorg herijkt. Op basis van een brede verkenning zijn nieuwe conceptafspraken opgesteld, gericht op heldere rollen en verantwoordelijkheden en betere samenwerking in de praktijk.

De conceptafspraken worden voor het einde van 2026 geaccordeerd. Het eerste half jaar van 2027 worden deze vervolgens in de praktijk getoetst in 3 regio's, waarna de afspraken op basis van de ervaringen worden aangescherpt en formeel worden vastgesteld.

De IGJ constateerde in haar thematisch toezicht naar de pleegzorg[52] dat professionals niet altijd navolgbaar in lijn met professionele standaardaarden of richtlijnen werken. Als onderdeel hiervan ontwikkelt Jeugdzorg Nederland, op initiatief van de sector en met ondersteuning van het ministerie van VWS, een landelijke AI-ondersteunde zoekoplossing. Deze helpt pleegzorgprofessionals om geldende wet- en regelgeving, richtlijnen en kwaliteitskaders beter te vinden en toe te passen. De sector draagt zorg voor het beheer en de doorontwikkeling en ziet toe op de kwaliteit en actualiteit van de gebruikte bronnen en de navolgbaarheid van bronverwijzingen.

[51] Kamerstukken II 2025/2026, 31015, nr. 290.

[52] IGJ - Pleegkinderen uit beeld, te raadplegen via: https://www.igj.nl/documenten/2025/09/25/pleegkinderen-uit-beeld

De (her)screening van pleegouders is opnieuw onder de loep genomen.

- De screening van pleegouders is via het nieuwe Kwaliteitskader Voorbereiding en Screening in de Pleegzorg[53] verstevigd. Zo zijn scherpere afspraken gemaakt over op te vragen referenties, worden pleegzorgaanbieders waar een pleegouder eerder actief is geweest standaard bevraagd en vindt screening plaats via een 4-ogen-principe.
- Onze voorgangers kondigden een verkenning aan naar de wenselijkheid en mogelijkheid van continue justitiële screening van pleegouders, waarbij ook periodieke justitiële herscreening is meegenomen. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd met pleegouders, professionals, vragenlijsten uitgezet bij pleegzorgorganisaties over de mogelijkheden en er is een quickscan uitgevoerd door de RvdK naar de uitvoeringsconsequenties. Op basis van deze verkenning zijn wij tot de conclusie gekomen niet in te zetten op continue of periodieke justitiële screening van pleegouders omdat de meerwaarde heel beperkt is en daar stevige uitvoeringsconsequenties tegenover staan. Voor de veiligheid in pleeggezinnen is het vooral van belang dat professionals structureel goed zicht hebben op het pleegkind en goed samenwerken met de pleegouders, waarop via bovenstaande acties versterking plaatsvindt. Zo komt veel risicovol gedrag – zoals huiselijk geweld, emotionele verwaarlozing of psychische problematiek – niet via continue justitiële screening of herscreening naar voren, waarmee de meerwaarde zeer beperkt is. Pleegzorgaanbieders geven daarom aan dat de invoering van justitiële continue screening kan leiden tot schijnveiligheid. Bovendien zou het invoeren van continue of periodieke justitiële screening administratieve lastenverzwaringen voor pleegzorgorganisaties, uitvoeringsconsequenties voor de RvdK en (in het geval van continue screening) het oprichten en beheren van een landelijk register en daarmee forse investeringen vergen.

- Mede naar aanleiding van de gesprekken die in bovengenoemde verkenning zijn gevoerd, gaan wij nader bezien hoe de informatie-uitwisseling tussen pleegzorgaanbieders, RvdK en Veilig Thuis verbeterd kan worden om eventuele signalen van mogelijke onveiligheid (eerder) met elkaar te delen.

Verminderen tekort aan pleegouders en beter behoud van pleegouders
Het aantal pleegouders neemt af en de wachtlijst voor pleegzorg is onverminderd hoog. Motie Hamstra (CDA)[54] verzocht daarom om voor het wetgevingsoverleg van dit najaar met een plan te komen voor de werving van nieuwe pleegouders en het behoud van bestaande pleegouders. De minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport is met JZNL in gesprek over hoe opvolging te geven aan de landelijke wervingscampagne Jouw Huis een 2e Thuis, die zij wil verlengen t/m 2027. Bovendien heeft de minister dit jaar extra

[53] Te raadplegen via: https://www.jeugdzorgnederland.nl/wp-content/uploads/2026/10/Kwaliteitskader-Voorbereiding-en-screening-pleegzorg-2026-.pdf
[54] Kamerstukken II, 2025/2026, 36 800 XVI, Nr. 40.

pleegouders te uniformeren en landelijk toegankelijk te maken. Sinds september jl. kunnen potentiële pleegouders via Pleegzorg.nl vooraf een duidelijker beeld krijgen wat pleegzorg inhoudt, wat er van hen wordt verwacht en wat zij zelf kunnen verwachten.

Zoals in de antwoorden op eerdere Kamervragen[55] reeds uiteengezet, doet de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport onderzoek naar redenen waarom pleegouders stoppen en wat ervoor zorgt dat pleegouders juist kunnen volhouden. De resultaten van dit onderzoek worden voor komend zomerreces verwacht, waarmee we met de sector samen de ongewenste uitstroom van huidige pleeggezinnen beter kunnen tegengaan en de begeleiding van pleegouders verbeteren.

De Mockingbird werkwijze kan helpen in het behoud van pleegouders, door onderlinge steun voor pleegouders te organiseren. De minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport heeft Social Finance NL (SFNL) in het kader va het borgen van Mockingbird gevraagd te onderzoeken hoe deze werkwijze duurzaam een plek kan krijgen in de Nederlandse pleegzorg en hoe de benodigde centrale werkorganisatie ingericht en gefinancierd kan worden in de overbruggingsfase. Met de resultaten kunnen stichting Ondersteuning Pleeggezin, pleegzorgaanbieders en gemeenten verder in gesprek over de uitrol en borging van de werkwijze. Het eindrapport van SFNL is als bijlage aan deze brief toegevoegd.[56]

Brandbrief pleegouders
De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft op 9 september jl. een brief ontvangen van een groep bezorgde pleegouders. De commissie heeft de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport verzocht om een reactie hierop. In de betreffende brief uiten de pleegouders zorgen over de staat van pleegzorg, waaronder de (rechts)positie van pleegouders, dat er niet wordt geluisterd naar pleegkinderen en dat er onvoldoende aandacht is voor hechting van pleegkinderen. Er wordt onder meer verzocht om onafhankelijk landelijk onderzoek naar perspectiefbesluiten en terugplaatsingen, versterking van de rechtspositie van pleegkinderen en pleegouders, onafhankelijk toezicht op gecertificeerde instellingen en pleegzorgorganisaties en een evaluatie van de huidige toepassing van de Jeugdwet en de rol van gecertificeerde instellingen in de besluitvorming.

Vooropgesteld is het goed dat deze pleegouders hun zorgen uiten. Wij herkennen het signaal dat pleegouders zich - mogelijk in toenemende mate sinds de gebeurtenissen in Vlaardingen - met wantrouwen bejegend voelen. De minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport heeft onderzoek toegezegd naar redenen waarom pleegouders stoppen, dit

[55] Kamerstukken II, 2025/2026, Nr. 2992.

[56] Social Finance NL, november 2026, Borging centrale werkorganisatie Mockingbird.

signaal zal hierin worden meegenomen. Met de uitkomsten van dit onderzoek, verwacht voor de zomer van 2027, zal met de sector een plan worden opgesteld om de begeleiding van pleegouders te verbeteren. Ten aanzien van de andere zorgen uit de brief kunnen wij het volgende melden. Het WODC heeft met de Universiteit Leiden onderzoek gedaan
naar terugplaatsing na gedwongen uithuisplaatsing, dit onderzoek is gepubliceerd in februari 2025. In het onderzoek neemt het perspectiefbesluit een belangrijke plaats in. Deze perspectiefbepaling is een cruciaal moment bij een uithuisplaatsing met een impact op kinderen en gezinnen. Mede naar aanleiding van dit onderzoek doet Universiteit Leiden momenteel onderzoek naar perspectiefbepaling, met als doel om het proces en de werkwijze zorgvuldiger, transparanter en beter onderbouwd te laten plaatsvinden. De beoogde opbrengst is een onderbouwde werkwijze voor perspectiefbepaling en deze toepasbaar maken in het professionele afwegingskader 'Terugplaatsing' uit de Richtlijn 'Uithuisplaatsing en terugplaatsing'. Het kabinet ziet het belang om de rechtsbescherming in de jeugdbescherming te versterken, daarom is een wetvoorstel in voorbereiding met als doel om de rechtsbescherming van ouders en kinderen die te maken krijgen met een kinderbeschermingsmaatregel te versterken. Het wetsvoorstel voorziet in een wettelijke grondslag voor het perspectiefbesluit, met rechtswaarborgen voor ouders en kinderen. Op 5 november jl. is het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State ontvangen. Naar verwachting wordt het voorstel rond het einde van dit jaar bij de Tweede Kamer ingediend. Aanvullend hebben pleegzorgaanbieders in de eerdergenoemde Landelijke Kwaliteitsafspraken Pleegzorg afgesproken om toe te werken naar meer landelijke uniformiteit in werkwijzen, kwaliteitseisen en besluitvorming rondom perspectiefonderzoek, perspectiefbepaling en beoordelingsonderzoek.

Moties en toezeggingen pleegzorg en gezinshuizen

De leden Coenradie (JA21), Straatman (CDA) en El Abassi (DENK) hebben per motie de regering verzocht te komen met een breed plan van aanpak rondom arbeidsmarktproblematiek in de pleegzorg[57]. Zoals aangegeven in de Voortgangsbrief Jeugd van januari 2026[58] bestaat er al een specifieke arbeidsmarkt aanpak gericht op de zorg- en welzijnssector in de breedte. Daarnaast voeren VWS en JenV samen met Jeugdzorg Nederland en andere sociale partners concrete projecten uit die zich richten op het terugdringen van arbeidsmarktproblematiek in de jeugdzorg. Ter uitvoering van de motie is met Jeugdzorg Nederland en andere sociale partners gekeken naar de toepassing van inzichten uit die projecten ten behoeve van de pleegzorg, waarbij ook verschillende pleegzorgaanbieders zijn betrokken. Een van die projecten is bijvoorbeeld de 'aantrekkelijke organisatie', een praktisch stappenplan waarmee werkgevers nieuwe werknemers welkom kunnen heten en werknemers kunnen behouden voor de jeugdzorg. Hiermee wordt de motie beschouwd als afgedaan.

[57] Kamerstukken II 2025/2026, 31 839, Nr. 1127.

[58] Kamerstukken II 2025/2026, 31 839, Nr. 1146.

De motie van het lid Van der Staaij (SGP) inzake versterking van pleegzorg en andere gezinsgerichte en kleinschalige oplossingen meenemen bij de uitvoering van de Hervormingsagenda[59] wordt met deze brief en de voortgangsbrief van 8 juli jl.[60] beschouwd als afgedaan.

De toezegging aan het lid Paulusma (D66) inzake rechtsbescherming gezinshuizen[61] is reeds afgedaan met een eerdere voortgangsbrief Jeugd[62], maar stond per abuis nog geregistreerd als openstaand. De toezeggingen aan het lid
Ceder (CU) om gemeenten te wijzen op het wettelijk recht voor pleegkinderen om tot 21 jaar te blijven wonen in een pleeggezin en de uitbreiding van de bijzondere kostenregeling zijn afgedaan in ambtelijke gesprekken met de VNG.

4. Jeugdbescherming

UHP-KOT, mede namens de Staatssecretaris Herstel Toeslagen

Excuses
In de kabinetsreactie van 30 juni 2025 is expliciet erkend dat de jongeren die getroffen zijn door de toeslagenaffaire én een rechterlijke uithuisplaatsing extra getroffen zijn door dubbel overheidsingrijpen en is aangekondigd dat het kabinet excuses maakt. De vorm en inhoud van de excuses wordt op dit moment uitgewerkt in samenspraak met de betrokken jongeren.
Op 15 oktober jl. heeft de Nationale Jeugdraad (NJR) het rapport ‘Geen excuses zonder daden’ opgeleverd. Dit rapport is bijgevoegd als bijlage bij deze brief. In opdracht van het ministerie van JenV heeft NJR een participatietraject ingericht met als hoofdvraag: “Wat maakt excuses voor de betrokken jongeren betekenisvol?”. Uit het rapport blijkt dat de jongeren waarde hechten aan de excuses. Daarbij vinden ze het belangrijk dat de excuses niet alleen gepaard gaan met woorden maar ook met concrete acties, zoals maatregelen ter ondersteuning of gericht op hun toekomst.

We zijn NJR erkentelijk voor het rapport. Het is NJR gelukt om in een korte tijd jongeren te vinden die deze excuses aangaat en daar een vertrouwensband mee op te bouwen. Daardoor zijn de jongeren in staat gesteld om hun concrete behoeften en vragen in te brengen, ook die jongeren die nog niet eerder hun stem hebben laten horen. De conclusies en aanbevelingen die antwoord geven op onderzoeksvragen zijn concreet en realistisch en zullen zo veel mogelijk worden betrokken bij de inhoud en vormgeving van de excusesbijeenkomst. We zijn hierover ook in gesprek met jongeren. Daarnaast begrijpen we dat jongeren het belangrijk vinden dat excuses samengaan met concrete maatregelen, en dat hetgeen hen is overkomen anderen niet overkomt. In de kabinetsreactie van 30 juni 2025[63] hebben we daarom verschillende maatregelen aangekondigd ter ondersteuning van deze jongeren én concrete acties benoemd voor de

[59] Kamerstukken II 2022/2023, 31839, Nr. 962.
[60] Kamerstukken II 2025/2026, 31839, Nr. 1179.
[61] TZ202412-133
[62] Kamerstukken II 2025/2026, 31839, Nr. 1087.
[63] Jeugdzorg | Tweede Kamer der Staten-Generaal

toekomst. In de voortgangsbrief van 25 september jl. hebben we uw Kamer geïnformeerd over de stand van zaken.[64]

Naar aanleiding van de aanbevelingen van NJR, willen wij hier ingaan op aanbeveling 6 van het rapport. Daarin adviseert NJR dat iedere verantwoordelijke partij haar eigen rol erkent. Jeugdzorg Nederland, de Raad voor de Kinderbescherming, VNG en de Raad voor de Rechtspraak erkennen het leed dat jongeren hebben ervaren door de dubbele overheidsinterventie: de toeslagenaffaire en de rechterlijke uithuisplaatsing. De rijksoverheid biedt vanwege de stelselverantwoordelijkheid hiervoor excuses aan. Door Jeugdzorg Nederland en de Raad voor de Kinderbescherming zijn hier lessen uit getrokken en zijn deze verwerkt in hun dagelijkse werkwijze. Ook de Rechtspraak heeft gereflecteerd op haar rol in de toeslagenaffaire. Naar aanleiding van bredere reflectie heeft de Rechtspraak diverse aanpassingen doorgevoerd.

In lijn met de eigen reflectie van NJR erkennen wij dat er aandacht moet zijn in het opbouwen van vertrouwen. Dat doen we door te blijven luisteren naar jongeren en ook in de vervolgstappen met hen samen te werken. Ten slotte adviseert de NJR op eigen initiatief in haar rapport: bied alle jongeren getroffen door de toeslagenaffaire excuses en zelfstandige erkenning.
In reactie daarop is het belangrijk om toe te lichten dat ouders die gedupeerd zijn door de toeslagenaffaire schadecompensatie (hebben) ontvangen. Deze compensatie is voor het hele gezin. Aanvullend daarop heeft het kabinet de kindregeling opgezet: deze regeling is bedoeld voor alle kinderen van gedupeerde ouders, en biedt erkenning voor het feit dat deze kinderen ook leed hebben kunnen ervaren. Naast erkenning en een geldbedrag worden er binnen de kindregeling verschillende andere vormen van ondersteuning geboden zoals brede ondersteuning, hulp bij probleemschulden en een aanvullend aanbod voor emotioneel herstel. Via de reguliere voortgangsrapportage van de hersteloperatie toeslagen, wordt uw Kamer doorlopend geïnformeerd over het aanbod voor kinderen en jongeren, de uitvoering en de voortgang daarvan.

Individuele dossieranalyse
Tijdens het Kamerdebat van 30 september jl. heeft de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid toegezegd om voor het WGO van 30 november a.s. het proces rondom de herbeoordeling van individuele dossiers te schetsen. Met herbeoordeling bedoelen we een per dossier uitgevoerde, zorgvuldige analyse of reconstructie van de dossiers door een externe onafhankelijke organisatie. Het gaat om zowel afgesloten als lopende dossiers van rechterlijke uithuisplaatsingen in gezinnen die getroffen zijn door de kinderopvangtoeslagaffaire. Het heeft tot doel om feitelijk te reconstrueren wat er in het gezin is gebeurd dat tot de uithuisplaatsing heeft geleid en hoe zich dit verhoudt tot de toenmalige financiële omstandigheden van het gezin en de kinderopvangtoeslagaffaire. Hiermee wordt bereikt dat het verleden beter begrepen kan worden. Extra financiële compensatie is hierbij niet aan de orde.

Mede vanwege de indringende gesprekken met ouders en kinderen hebben we de ambitie hen zo veel mogelijk inzicht te verschaffen. Op voorhand is echter niet duidelijk in hoeverre dit haalbaar en op de benodigde schaal uitvoerbaar is en of het beoogde doel met de individuele dossieranalyse kan worden bereikt. Het proces voor de analyse kent daarom een gefaseerde aanpak. In de eerste fase wordt de uitvoerbaarheid van de aanpak getoetst en wordt een analysekader ontwikkeld. Daarna volgt een

[64] Jeugdzorg | Tweede Kamer der Staten-Generaal

afwegingsmoment waarin wordt bekeken in hoeverre de analyses hiermee uitgevoerd kunnen worden. In de tweede fase worden op basis van het kader de eerste dossiers opgepakt. Per fase zal worden bezien in hoeverre het hierboven vermelde doel behaald wordt, of in de behoeften van kinderen en ouders wordt voorzien en wat de omvang van een eventueel project voor de gehele doelgroep betekent qua uitvoering en kosten. Op basis hiervan zal na iedere fase worden bepaald of er kan worden overgegaan tot een vervolg.

Rechterlijke beslissingen vallen expliciet niet onder de dossieranalyse. Toetsing en herziening van individuele rechterlijke uitspraken is voorbehouden aan rechterlijke colleges.Om de zorgvuldigheid van de ontwikkeling van het kader te waarborgen wordt via een transparante inkoopprocedure een uitvoerder geselecteerd. Onafhankelijkheid, het belang van het kind en privacy staan centraal bij de inkoopprocedure. In het hele proces zullen wij ouders, jongeren en professionals actief betrekken. In de voorbereiding hebben wij al oriënterende gesprekken gevoerd; de opbrengst hiervan is verwerkt in de onderstaande aanpak en planning.

De aanpak onderscheidt twee typen dossiers:

- Lopende dossiers. Dit zijn de dossiers van kinderen onder de 18 jaar waarbij nog sprake is van betrokkenheid van jeugdbescherming in het gezin. Deze dossiers krijgen prioriteit als de aanpak uitvoerbaar blijkt. Hoewel de kinderrechter de onafhankelijke dossieranalyse, waar passend, kan meewegen bij de beoordeling van een verzoek tot terugplaatsing, wordt de beslissing uiteindelijk genomen op basis van de actuele situatie van het kind en betrokken gezinsleden.[65]
- Afgesloten dossiers. Dit zijn de dossiers van jongeren waarbij er geen betrokkenheid meer is van jeugdbescherming bij het gezin, bijvoorbeeld omdat zij meerderjarig werden. Doel is een feitelijke reconstructie in individuele dossiers van wat er in het gezin is gebeurd dat tot de uithuisplaatsing heeft geleid en hoe zich dit verhoudt tot de financiële omstandigheden in relatie tot de kinderopvangtoeslagaffaire, zodat het verleden beter begrepen kan worden.

Zoals hierboven beschreven verloopt de aanpak in twee fasen. In de eerste fase laten we een multidisciplinair kader opstellen, zo veel mogelijk voortbouwend op bestaande instrumenten zoals de gedeelde verklarende analyse. Dit houdt in dat bij het ontwikkelen van het kader centraal staat in hoeverre het mogelijk is om in kaart te brengen hoe de problemen zijn ontstaan, welke factoren van invloed zijn (geweest) op het voortbestaan ervan en hoe deze onderling samenhangen. Voor de lopende procedures is van belang dat de analyse daadwerkelijk benut kan worden door de GI en door de ouders, bij hun verzoeken aan de rechter die tot doel hebben dat kinderen worden teruggeplaatst. We hanteren hierbij de volgende aanpak: eerst wordt bekeken welke omstandigheden tot de uithuisplaatsing hebben geleid en hoe deze zich verhouden tot de toenmalige financiële situatie van het gezin. Als deze reconstructie een doorslaggevende relatie laat zien tussen de financiële omstandigheden en de uithuisplaatsing, dan zal vervolgens het verband tussen de financiële situatie in het gezin en de kinderopvangtoeslagaffaire bij de analyse worden betrokken.
Omdat voor een reconstructie van het verleden onder meer de keten van financiële gebeurtenissen en omstandigheden onderling gerelateerd moet kunnen worden, wordt

[65] Rechters moeten dan beslissingen nemen op basis van de omstandigheden waarin het kind en betrokken gezinsleden verkeren op het moment van de beslissing en met het oog in de eerste plaats gericht op de toekomst, ECLI:NL:HR:2025:1570.

na fase 1 onder andere bepaald of het analysekader voldoende haalbaar en toepasbaar is om over te gaan naar fase 2. Bekeken moet worden of er aparte kaders moeten worden ontwikkeld voor lopende en afgesloten dossiers. Hierin worden betrokkenen expliciet meegenomen. Als het analysekader toepasbaar blijkt, de aanpak haar doelen bereikt en deze haalbaar is qua uitvoering en financiering, volgt in fase 2 een onafhankelijke analyse/reconstructie van individuele dossiers door een extern bureau. Dit bureau wordt via een nieuwe gerichte inkoopprocedure geselecteerd. Kwaliteit borgen we via heldere eisen en passende privacy-maatregelen.

De onderstaande planning is een inschatting op hoofdlijnen en kan wijzigen, onder meer door het nog onbekende aantal dossiers in de eerste tranche en de nadere uitwerking van o.a. privacy- en uitvoeringsafspraken.

Planning op hoofdlijnen
Parallel aan het opstellen van het kader toetsen we in de komende maanden de uitvoerbaarheid van de aanpak en gaan we hier met betrokkenen over in gesprek. Ook bereiden we de selectie en contractering van de uitvoerder voor om het kader te laten opstellen. Voor de zomer 2027 wordt het kader opgeleverd en vindt een afwegingsmoment plaats waarin alle mogelijke risico's worden meegenomen (capaciteit, uitvoerbaarheid, impact op keten). Indien een go starten we vanaf de zomer met een eerste beperkte tranche. We verwachten eind 2027 een afweging te kunnen maken over eventuele opschaling.

Inzage in dossiers
Het hierboven geschetste traject over dossieranalyse/reconstructie betreft een onafhankelijke analyse of reconstructie door een externe uitvoerder op basis van een vastgesteld kader en is daarmee iets anders dan inzage in het dossier. Beide trajecten lopen naast elkaar, hebben een eigen doel, verantwoordelijkheid en tempo, en versterken elkaar waar mogelijk.

Uit het rapport van de NJR blijkt ook dat jongeren belangstelling hebben voor dossierinzage om duidelijkheid over beslissingen uit het verleden en de mogelijkheid hebben om hun verhaal toe te voegen aan het dossier.

Zoals de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid in het debat van 30 september jl. heeft toegelicht is het op dit moment voor iedereen mogelijk om diens dossier in te zien. Specifiek voor de jongeren die uit huis zijn geplaatst en van wie de ouders erkend gedupeerden zijn van de kinderopvangtoeslagenaffaire bieden de Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde Instellingen sinds november extra begeleiding aan. Tot eind 2027 zijn speciale contactpersonen bij deze organisaties beschikbaar. Zij geven vooraf een toelichting op het proces, bieden een gesprek tijdens inzage en maken het mogelijk het eigen verhaal van de jongeren (eigen zienswijze) toe te voegen. Daarnaast kunnen jongeren voor onafhankelijke ondersteuning terecht bij het Ondersteuningsteam Uithuisplaatsingen (OT).

Vervolg
Wij informeren uw Kamer periodiek over de voortgang, het eerste afwegingsmoment en de resultaten van de eerste tranche eind 2027 en de speciale procedure in inzage. We blijven keuzes transparant maken en betrekken waar mogelijk ouders, jongeren en professionals actief.

Kwaliteit van de besluitvorming in de jeugdbescherming
In de Voortgangsbrief Jeugd van 17 januari 2026[66] is uw Kamer laatstelijk geïnformeerd over de stappen die Veilig Thuis (VT), Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) en Gecertificeerde Instellingen (GI's) zetten om de kwaliteit van de besluitvorming (feitenonderzoek) te verbeteren. Na het Actieplan Verbetering Feitenonderzoek in de Jeugdbescherming (2018-2021) is in 2023 gestart met het project Vervolg verbetering feitenonderzoek Jeugdbescherming.
In dit vervolgproject is ingezet op zorgvuldig en navolgbaar rapporteren, het expliciet scheiden van feiten en meningen en interpretaties, samenwerking met gezinnen en een professionele grondhouding. Er zijn in het vervolgproject verschillende producten ontwikkeld die moeten bijdragen aan blijvende verbetering en borging van goed feitenonderzoek binnen de drie organisaties, zoals een doorontwikkelde training Feiten in de keten. Ook is er een monitor ontwikkeld die de organisaties kunnen gebruiken bij de implementatie van de verbeteraanpak binnen de eigen organisatie. Hiermee wordt de toezegging gestand gedaan om te komen met een monitoringsinstrument ten aanzien van feitenonderzoek.[67] Onderdelen van die monitor zijn een cliënt-ervaringsonderzoek en een evaluatie door gezin (en professional). Beide onderdelen zijn gericht op het ophalen van ervaringen van gezinnen (en minderjarigen), waarmee de toezegging gestand wordt gedaan om het kindperspectief mee te nemen bij de evaluatie van het vervolgtraject van het feitenonderzoek[68.]
Het project wordt eind 2026 afgerond en gaat over van een ontwikkelfase naar structurele borging. De afzonderlijke organisaties borgen de inhoudelijke kwaliteit van het feitenonderzoek binnen hun eigen kwaliteits- en leercyclus. Daarnaast worden de opbrengsten meegenomen in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

Brief Dutch Child Center
Naar aanleiding van het verzoek van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport om een reactie te geven op de brief van 24 juni jl. van de stichting Dutch Child Center heeft ambtelijk een gesprek plaatsgevonden met vertegenwoordigers van het Dutch Child Center. De stichting uit onder andere haar zorgen over structurele fouten en het gebrek aan materiële rechtsbescherming binnen de civielrechtelijke jeugdbescherming. Tijdens het gesprek is stilgestaan bij lopende beleidsinzet om knelpunten in de jeugdhulp en jeugdbescherming op te pakken. Een belangrijk onderdeel hiervan is het wetsvoorstel dat in voorbereiding is met als doel om de rechtsbescherming van ouders en kinderen die te maken krijgen met een kinderbeschermingsmaatregel te versterken. Het kabinet ziet namelijk ook de noodzaak om de rechtsbescherming in de jeugdbescherming te versterken. Op 5 november jl. is het advies van afdeling advisering van de Raad van State ontvangen. Naar verwachting wordt het voorstel rond het einde van dit jaar bij uw Kamer ingediend.

GI monitor 1 oktober 2026[69]
Voor het eerst sinds 2022 is er een (lichte) stijging van het aantal cliënten dat door de GI's wordt begeleid: OTS- en jeugdreclasseringsmaatregelen stijgen, het aantal voogdijmaatregelen daalt nog licht. De wachtlijst is licht afgenomen (1.318) ten opzichte van 1 april 2026 (1.330). Van de 289 kinderen die bij de start van de maatregel op een vaste jeugdbeschermer/jeugdreclasseerder wachten, hadden 10 kinderen een

[66] Kamerstukken II 2025/2026, 31839, nr. 1146.
[67] Kamerstukken II 2023/2024, 31 839, nr. 987.
[68] Kamerstukken II 2023/2024, 31 839, nr. 987.
[69] Zie de bijlage voor een toelichting.

jeugdreclasseringsmaatregel en één kind een voogdijmaatregel. Het ziekteverzuim en personeelsverloop zijn gestegen, maar nog wel onder het gemiddelde van de gehele jeugdzorg.

Tot slot

De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet in het jeugdstelsel met de afspraken die in de Hervormingsagenda Jeugd zijn gemaakt, zoals het opbouwen van stevige lokale teams, het versterken van de regionale samenwerking op en standaardisatie van (hoog) specialistische zorg, af- en ombouw van residentiële zorg en de start van het netwerk Kwaliteit en Blijvend Leren (KBL) in de sector. Er gebeurt echt ontzettend veel, op heel veel plekken in Nederland om het verschil te maken voor jeugdigen en gezinnen en daar moeten we onverkort mee door blijven gaan. Tegelijkertijd zien we dat er meer nodig is. De urgentie en ambitie om verschil te maken en verbetering te bewerkstelligen is onverminderd hoog en wordt breed gedragen. Niet alleen door ons, ook door alle partijen met wie we hieraan samen werken. De komende periode gaan wij alles op alles zetten om met elkaar tot een samenhangend pakket van maatregelen te komen om kwaliteit van ondersteuning en jeugdzorg te verbeteren en het stelsel (financieel) houdbaar te maken voor de toekomst.

Hoogachtend,

de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport,

Mirjam Sterk

de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen

Motie van het lid Bruyning (NSC) c.s. over onderzoek naar een warme overdracht als standaardprocedure en implementatie van de Big Five als essentiële voorwaarde voor het afbouwen van jeugdzorg

In het kader van een warme overdacht is het van belang dat er tijdig samen met de jongere wordt gekeken naar de toekomst op de Big five thema's. In Hervormingsagenda Jeugd committeren gemeenten en jeugdhulpaanbieders zich om samen met jongeren tijdig een toekomstsperspectief (ook wel toekomstplan genoemd) te formuleren op de Big five thema's. Wat dit betekent voor gemeenten is uitgewerkt in het Richtinggevend kader[70] voor de toegang, lokale teams en integrale dienstverlening van de VNG. Dit kader is een standaard waar gemeenten zich hebben gecommitteerd te houden. Een verdere verdieping op deze afspraken, ook i.r.t. belangrijke andere partners zoals de jeugdhulpaanbieders, professionals, cliëntorganisaties, is gemaakt in het convenant stevige lokale teams[71]. Ter ondersteuning van gemeenten om de Big five, een aanpak 16-27 goed te borgen in de gemeenten is er begin dit jaar een aanpakbeschrijving 16-27 gepubliceerd [72]. Verder wordt in de aanpak Levensgebeurtenissen: 'ik word 18' ook gewerkt aan een tool die gemeenten hierbij ondersteund.

Bij een warme overdracht hebben professionals een belangrijke rol. Om professionals hierin te ondersteunen is er vorig jaar een richtlijn toekomstgericht werken gepubliceerd[73]. Dit helpt professionals om goed samen met de jongeren en hun omgeving te kijken wat er nodig is op de verschillende leefdomeinen vanuit een persoonlijke, gelijkwaardige en coachende benadering. Het betrekken van informele steun(/support) is hier ook een belangrijk onderdeel van.

De monitoring en evaluatie van de afspraken in de Hervormingsagenda Jeugd, waaronder en de afspraken rondom de overgang naar volwassenheid, lopen mee in de algemene monitor van de Hervormingsagenda. Specifiek m.b.t. de monitoring van het convenant zijn de betrokken partijen bij het convenant stevige lokale teams (o.a. gemeenten, aanbieders, professionals en client- en jongerenorganisaties) verantwoordelijk voor het monitoren van de realisatie van hun eigen afspraken, waaronder de afspraken rondom 16-27. Met deze reactie wordt de motie[74] beschouwd als afgedaan.

Motie van de leden Ceder (CU) en Stoffer (SGP) over het in gesprek gaan met de opstellers van het rapport Agenda voor het Hart

---

[70] https://vng.nl/publicaties/richtinggevend-kader-toegang-lokale-teams-en-integrale-dienstverlening

[71] https://platform-sociaaldomein.nl/kennisbank/convenant-stevige-lokale-teams

[72] https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/documenten/2026/02/29/beschrijving-landelijke-aanpak-16-27

[73] https://www.richtlijnenjeugdhulp.nl/toekomstgericht-werken

[74] Kamerstukken II 2024/25, 31 839, nr. 1044.

In juli 2026 is het ministerie van VWS in gesprek gegaan met de opstellers van het rapport van de Agenda voor het Hart om kennis te maken en met elkaar in gesprek te gaan. De Agenda voor het Hart is een maatschappelijke agenda en brede coalitie die zich richt op de oorzaken van maatschappelijke problemen, zoals eenzaamheid, prestatiedruk en relatiestress. Binnen de Agenda voor het Hart is Sterke partnerrelaties een van de tien verlangens. Dit verlangen richt zich op de overtuiging dat duurzame, gezonde liefdesrelaties de basis vormen voor zowel het geluk van individuen als de stabiliteit van de maatschappij.[75] Uit dit gesprek is voortgekomen dat experts van de Agenda voor het Hart worden betrokken bij onderzoek naar systeemtherapie en jeugdhulp. In het verlengde van de motie-Van Dijk (SGP)[76] om onderzoek te doen naar de effectiviteit van systeemtherapie, hebben we aanvullend onderzoek uitgezet naar hoe gezinstherapie of systeemtherapie zou kunnen bijdragen aan het voorkomen of verminderen van de inzet van jeugdzorg of jeugdbeschermingsmaatregelen. In overleg met de Nederlandse Vereniging voor Relatie- en Gezinstherapeuten (NVRG) zijn hier voor twee studies uitgezet: a) naar de werkzame elementen van systemisch werken, systeemtherapie (of gezinstherapie) in relatie tot jeugdbescherming/ hulp gericht op alleen de jeugdige en de mogelijke toepassing daarvan in het sociaal domein, zoals lokale teams of jeugdzorgprofessionals en b) onderbouwing van de (kosten)effectiviteit van bepaalde vormen of interventies van systemisch werken of systeemtherapie in relatie tot de inzet van jeugdzorg en jeugdbescherming. De resultaten van deze studies worden indien mogelijk en relevant verbonden met het Handelingskader van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en/of ter beschikking gesteld aan Kwaliteit en Blijvend Leren. Bij deze studies worden experts van de Agenda voor het Hart betrokken. Hiermee wordt de motie van de leden Ceder (CU) en Stoffer (SGP) over in gesprek gaan over het rapport Agenda beschouwd als afgedaan[77].

Opvolging Nationale Jeugdstrategie

In de Voortgangsbrief Jeugd van 27 januari 2026[78] heeft mijn voorganger u toegezegd u informeren over de opvolging van het Ontwerp Nationale Jeugdstrategie[79]. De betrokken ministeries hebben hier inmiddels afspraken over gemaakt. Het kabinet vindt het van belang dat er passende opvolging wordt gegeven aan het harde werk van de duizenden jongeren die meewerkten aan het ontwerp.

De betrokken ministeries zijn al met verschillende aanbevelingen uit het ontwerp inhoudelijk aan de slag. In aanvulling daarop geven we de gezamenlijke opvolging gefaseerd vorm, te beginnen met drie thema's: mentale gezondheid en welzijn, democratie en vertrouwen en de online leefwereld. De aanbevelingen van jongeren op deze thema's vormen het vertrekpunt. Op basis daarvan bepalen we waar de bestaande

[75] De agenda voor het Hart formuleert tien verlangens om de samenleving van binnenuit te verbeteren. Het initiatief wordt gedragen door een brede coalitie van meer dan vijftig maatschappelijke organisaties, kerken, stichtingen en betrokkenen vanuit de praktijk en de wetenschap.

[76] Kamerstukken II 2024/2025, 25 424, nr. 718.

[77] Kamerstukken II 2025/2026, 36 800 XVI, nr. 52.

[78] Kamerstukken I 2025/2026, 31 839, nr. 1146.

[79] https://nationalejeugdstrategie.nl/het-ontwerp/

beleidsinzet kan worden versterkt en welke (aanvullende) samenwerking tussen ministeries meerwaarde biedt. Ook maken we afspraken over het versterken van bestaande vormen van jongerenparticipatie en de betrokkenheid van jongeren bij de verdere uitwerking. Dit doen wij in goede samenwerking met de Nationale Jeugdraad (NJR) en andere betrokken jongeren.

De gezamenlijke aanpak leggen we vast in een interdepartementaal projectplan, inclusief afspraken over de betrokkenheid van jongeren(organisaties). Dit projectplan komt in de plaats van het eerder aangekondigde convenant en sluit aan bij de gerichte, gefaseerde aanpak. Begin 2027 wordt de Tweede Kamer nader geïnformeerd over de inhoudelijke inzet op de drie thema's en de betrokkenheid van jongeren daarbij.

Motie van de leden Ceder (CU) en Stoffer (SGP) over met partijen uit het veld werken aan actieve vaderbetrokkenheid

Het kabinet onderschrijft het belang van betrokkenheid van beide ouders bij de ontwikkeling en opvoeding van hun kind. Vanuit de structurele aanpak Kansrijke Start is er daarom aandacht voor het gezin en het netwerk, waarbij vaders nadrukkelijk worden gezien als sleutelpersoon. We ondersteunen gemeenten en professionals in het medische en sociale domein om (aanstaande) ouders goed voor te bereiden op het ouderschap en hen te informeren over het belang van de eerste 1.000 dagen, met expliciete aandacht voor vaderschap. Ook op het kennisplatform Kansrijke Start[80] is hiervoor een aparte pagina over vaderschap beschikbaar. Daarnaast is er binnen Team Ouders nadrukkelijk aandacht voor de rol van vaders. Samen met het Expertisecentrum Vaders en Pharos werken we dit najaar en in 2027 aan concrete activiteiten om vaders vanaf de zwangerschap actief te betrekken, professionals te ondersteunen bij een vadervriendelijke werkwijze en kennis en goede praktijkvoorbeelden beter toegankelijk te maken. Hiermee geven we invulling aan de motie van de leden Ceder (CU) en Stoffer (SGP)[81] om actieve vaderbetrokkenheid structureel te versterken.

Motie van de leden Stoffer (SGP) en Ceder (CU) over bij de toeleiding naar jeugdhulp rekening houden met godsdienstige gezindheid en levensovertuiging

Gemeenten zijn reeds verplicht om bij de aangewezen vorm van jeugdhulp redelijkerwijs rekening te houden met godsdienstige gezindheid en levensovertuiging. De VNG heeft in het kader van het convenant Stevige lokale teams verdiepende gesprekken gevoerd over regie, hier kwam duidelijk naar voren dat het van belang is dat de hulpverlening aansluit bij de normen en waarden van een gezin en dat niet de eigen perceptie daarvan aan het gezin wordt opgelegd. Dat heeft afspraken opgeleverd voor gemeenten, aanbieders en professionals die zijn vastgelegd in het convenant stevige lokale teams dat op 23 maart jl. door betrokken partijen is ondertekend. Hierbij wordt benadrukt dat de hulpverlening moet passen bij wensen, normen, waarden en context van de gezinnen.

[80] https://kansrijkestart.pharos.nl/

[81] Kamerstukken II 2025/2026, 36800-XVI-53.

Van daaruit is deze motie geagendeerd in de projectgroep Stevige lokale teams. In de projectgroep dat vanuit de VNG is opgericht in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd zijn de landelijke partijen vertegenwoordigd die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor vraagverheldering, toeleiding en uitvoering van de jeugdhulpverlening. Met deze partijen wordt een verdiepend gesprek
gevoerd over het belang van rekening houden met godsdienstige gezindheid en levensovertuiging als onderdeel van de genoemde afspraken in het convenant Stevige lokale teams. Hiermee wordt de motie beschouwd als afgedaan[82].

Motie van het lid Coenradie (JA21) over afnemen veiligheidsbarometer door GI's
In de motie van het lid Coenradie[83] wordt het Kabinet verzocht om bij gecertificeerde instellingen (GI's) te organiseren dat jeugdbeschermers halfjaarlijks bij hun gehele caseload een veiligheidsbarometer afnemen in een één-op-één-gesprek met een jeugdige. GI's zetten vanaf de start van een maatregel voor kinderbescherming diverse veiligheidsinstrumenten in om gestructureerd zicht te krijgen op de (sociale) veiligheid van het kind en het vroegtijdig inschatten van mogelijke veiligheidsrisico's. Voorbeelden hiervan zijn de ARIJ-Veiligheidstaxatie, de Veiligheidsbarometer en de HAVIK. Daarnaast wordt door de GI's een risicotaxatie instrument gebruikt om de kans in te schatten op toekomstige onveiligheid of herhaling van kindermishandeling op de middellange of lange termijn. Voorbeelden hiervan zijn de ARIJ-risicotaxatie, de Veiligheidsbarometer en de LIRIK.

De wet schrijft niet voor welk taxatie-instrument de GI's moeten gebruiken. Het is aan de sector zelf om zorg te dragen voor een wetenschappelijk goed onderbouwd taxatie-instrument dat passend is voor de specifieke doelgroep van de jeugdbescherming en jeugdreclassering.
Als zich in de uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregel nieuwe zorgpunten voordoen, er sprake is van ingrijpende wijzigingen of belangrijke besluiten genomen moeten worden, wordt opnieuw een veiligheidstaxatie uitgevoerd. De inzet van een taxatie-instrument kent geen vaste termijn (b.v. een half-jaarlijkse afname), maar is gekoppeld aan momenten in de begeleiding die aanleiding kunnen geven tot zorg. Dat kan dus meerdere malen per jaar zijn (bijvoorbeeld bij een ingewikkelde OTS in het eerste jaar met veel ingrijpende gebeurtenissen of ontwikkelingen) maar kan ook beperkt zijn in geval van een langdurige plaatsing in een pleeggezin. De taxatie-instrumenten worden ingezet als daar aanleiding toe is. Ook als er geen ingrijpende ontwikkelingen zich voordoen, wordt minimaal één keer per jaar een veiligheidstaxatie gedaan. De uitkomsten van de taxaties worden besproken met de betrokken gedragsdeskundige.

Veiligheidstaxaties zijn niet het enige middel dat GI's inzetten om de veiligheid van het kind te borgen. Net zo belangrijk is het (betekenisvol) contact van de jeugdbeschermer met de jeugdige waarin in vertrouwen gesproken kan worden over hoe het met de jeugdige gaat en of de jeugdige zich veilig voelt en ook over wat de jongere zelf belangrijk vind wat er zou moeten gebeuren. Dergelijke contacten zijn voorwaardelijk voor een goed gebruik van taxatie-instrumenten.

[82] Kamerstukken II 2025/2026, 36800-XVI-50.

[83] Kamerstukken II 2025/2026, 28 345, nr. 298.

Gezien bovenstaande zal de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid deze motie niet naar de letter uitvoeren omdat het niet aan haar als stelselverantwoordelijke maar aan de sector zelf is om te bepalen welke – wetenschappelijk goed onderbouwde – instrumenten worden gebruikt om de veiligheid van jeugdigen goed in te kunnen schatten. Dat doen de GI's ook. Bovendien is het ongewenst om de frequentie vast te leggen. In veel gevallen doen jeugdbeschermers vaker een veiligheidstaxatie als daar concrete aanleiding voor is en zou een vaste frequentie dus schijnveiligheid in de hand werken. In andere gevallen, bijvoorbeeld als een kind al jarenlang in een stabiel en zorgzaam (netwerk)pleeggezin verblijft, voegt een verplichte halfjaarlijkse risicotaxatie in een een-op-een-gesprek onnodige bureaucratie toe waarmee zowel de jeugdige als de jeugdbeschermer wordt belast. In de geest van de motie is wel in gesprek met de GI's het belang benadrukt van structurele veiligheidstaxatie, een belang dat door de GI's volledig wordt omarmd en in richtlijnen en werkwijzen is verankerd. Daarmee wordt de motie beschouwd als afgedaan.

Motie van het lid Synhaeve (D66) over norm voor frequentie betekenisvol contact
In de motie van Synhaeve e.a.[84] wordt de regering verzocht te verkennen of binnen de certificering een norm kan worden geïntroduceerd voor de frequentie van betekenisvol contact. Voor de uitvoering van deze motie is het ministerie in overleg getreden met jeugdbeschermers, gedragsdeskundigen en andere betrokkenen.

Zoals de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid in hun toezicht constateren, schrijven de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming geen (minimale) contactfrequentie voor, maar gaan ze uit van een contactfrequentie die passend is voor de situatie van de jeugdige en ouders en de afspraken die hierover zijn gemaakt. De situatie waarin het kind zich bevindt en de daarbij behorende contactfrequentie kan zeer variëren. Na een intensieve start van een OTS – na acute signalen van onveiligheid – kan de begeleiding ook in een meer rustiger vaarwater terecht komen. En een kind dat al jaren in het kader van uithuisplaatsing is opgenomen in een liefdevol netwerkpleeggezin (bv. bij familie van één van de ouders) vraagt om een andere frequentie en intensiteit van het toezicht (en contacten) door een jeugdbeschermer, dan bij een kind dat in een instabiele thuissituatie of op een groep bij een residentiele voorziening verblijft. Een algemeen geldende frequentienorm hiervoor formuleren is dan ook niet mogelijk. De contactfrequentie moet wel zodanig zijn dat een vertrouwensband ontstaat, de jeugdige (en zijn ouders) inspraak kan hebben in zijn traject en de jeugdbeschermer zijn verantwoordelijkheid kan waarmaken voor de veiligheid en ontwikkeling van de jeugdige.
De GI's hebben de momenten waarop contact met kind en ouders nodig is vastgelegd in hun werkwijze/richtlijnen en sturen daar ook op. Daarbij zal de contactfrequentie variëren afhankelijk van onder meer complexiteit, de specifieke doelgroep, zorgen over de veiligheid, de leeftijd van het kind, fase van de begeleiding, specifieke plaatsingslocatie (tehuis/pleegzorg/gezinszorg), enzovoort. In alle gevallen is het noodzakelijk dat met het kind alleen gesproken wordt. Alle contacten waarin met het kind alleen gesproken wordt, worden separaat in het registratiesysteem vastgelegd en is onderdeel van de werkbesprekingen.

De term betekenisvol is tot slot door de inspecties geïntroduceerd in het toezicht op de GI's. De definitie van de term is gebaseerd op bestaande veldnormen. Het is geen wettelijk voorschrift. De veldnormen beschrijven hoe professionals in contacten met het

[84] Kamerstukken II 2025/2026, 31 839, nr. 1130

kind de veiligheid aan de orde kunnen stellen en hoe in de contacten met het kind (maar ook met de ouders) gesproken wordt over hoe zij willen dat de begeleiding wordt ingevuld (inspraak). De inspecties houden hier ook risicogestuurd toezicht op en waar nodig moeten GI's verbeteringen aanbrengen. Daarmee zijn betekenisvolle contacten onderdeel van het toezicht van de inspecties en geen onderdeel van de certificering door het Keurmerkinstituut. Voorkomen moet worden dat stapeling van toezicht plaatsvindt en dat vanuit twee toezichthouders toezicht wordt gehouden op dezelfde kwaliteitseis. De verkenning is uitgevoerd en heeft tot de conclusie geleid dat het niet wenselijk is om in de certificering een norm voor contactfrequentie vast te leggen omdat 1) de contactfrequentie juist moet variëren al naar gelang de omstandigheden en risicosignalen en 2) stapeling van toezicht moet worden voorkomen.

Hiermee beschouwt de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid deze motie als afgedaan.

Motie van het lid Coenradie (JA21) over onaangekondigde huisbezoeken
In de motie van het lid Coenradie[85] wordt de regering verzocht om in gesprek te gaan met gecertificeerde instellingen (GI's) over onaangekondigde huisbezoeken en wat nodig is om in gevallen dat geen toegang verkregen wordt, daadwerkelijk te kunnen binnenkomen. In haar motie constateert het lid Coenradie dat dit onaangekondigd huisbezoek nodig is omdat jeugdbeschermers primair gericht zijn op de samenwerking met de (pleeg)ouders en vaak aangekondigd op bezoek komen.

In de uitvoering van de jeugdbescherming is het van belang dat de jeugdbeschermer naast gesprekken met de ouders ook gesprekken voert met het kind alleen. Kinderen moeten apart gehoord kunnen worden, zodat ze in alle veiligheid en openheid met de jeugdbeschermer kunnen praten over hoe het me ze gaat, of ze zich veilig voelen en wat ze vinden van de begeleiding door de jeugdbeschermer en de hulp die geboden wordt. De GI's hebben het 'alleen spreken met het kind' expliciet opgenomen in hun methodieken en de werkprocessen. Dit is belangrijk voor een goede uitvoering van de maatregelen en ook om te voorkomen dat de contacten primair met de (pleeg)ouders zijn. Deze contacten met alleen kinderen worden ook separaat vastgelegd in het registratiesysteem en zijn onderdeel van de werkbesprekingen en audits.
De GI's geven aan dat zij in de uitvoering onaangekondigd op huisbezoek kunnen gaan als er zorgen zijn over de veiligheid van het kind. Indien nodig wordt het huisbezoek samen met een wijkagent uitgevoerd. In de meeste gevallen komt de jeugdbeschermer dan binnen bij het gezin. In een beperkt aantal gevallen lukt dat niet. In die gevallen kan gebruik worden gemaakt van een schriftelijke aanwijzing die door de rechter bekrachtigd kan worden. Jeugdbeschermers hebben ook nog de mogelijkheid om bij school langs te gaan, zodat ze daar alleen met het kind kunnen spreken. In het geval dat ouders een verzoek tot binnenkomst die samen met de politie wordt uitgevoerd niet willen opvolgen, kan de politie een machtiging tot binnentreden aanvragen bij de officier van justitie. In uiterste geval kunnen GI's bij grote zorgen over de veiligheid en de ontwikkeling van een kind een maatregel uithuisplaatsing aanvragen bij de kinderrechter.
Hiermee beschouwt de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid deze motie als afgedaan.

Motie van het lid Coenradie (JA21) over herstelplan GI's

[85] Kamerstukken II 2025/2026, 28 345, nr. 297.

Op 2 december 2025 hebben we uw Kamer geïnformeerd over de aanpak van de wachtlijsten bij de gecertificeerde instellingen en de aanpak om te komen tot een betere uitvoering van de zogenaamde betekenisvolle contacten. Deze aanpak was mede in antwoord op de motie van der Werf[86] waarin de regering werd verzocht om voor het kerstreces van 2025 de Kamer te informeren over de te nemen maatregelen naar aanleiding van de kritische inspectierapporten over de uitvoering van de jeugdbescherming. Op 4 december 2025 hebben we met uw Kamer hierover een plenair debat gevoerd. Ten behoeve van het commissiedebat van 3 september 2026 hebben we u geïnformeerd over de voortgang van deze aanpak en hoe de gecertificeerde instellingen uitvoering geven aan dit plan.
Daarin hebben we u ook geïnformeerd over het Toekomstscenario voor Kind- en Gezinsbescherming waarmee we voor de lange termijn werken aan de verbetering van de jeugdbeschermingsketen. Over de voortgang van het Toekomstscenario wordt uw Kamer geïnformeerd in de brief over huiselijk geweld en kindermishandeling die voor het kerstreces wordt verstuurd.
Met deze aanpak geven we tevens uitvoering aan de motie Coenradie (JA21)[87], waarin de regering werd opgeroepen te komen tot een herstelplan om de uitvoering van de jeugdbescherming weer op orde te krijgen.
Hiermee beschouwt de staatssecretaris van Justitie en veiligheid deze moties als afgedaan.

Toezegging ouderverstoting
In het commissiedebat Jeugdbeleid op 30 september heb ik, de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, toegezegd om mij te laten informeren over enkele casussen met betrekking tot ouderverstoting en uw Kamer op de hoogte te stellen in deze brief. Ik heb mij in algemene zin laten informeren over deze casussen. In dergelijke zeer complexe zaken met botsende belangen moeten er per definitie ingewikkelde afwegingen worden gemaakt waarin uiteindelijk de rechter beslist. Ik verwijs naar de uitvoerige reactie van SAVE zelf op een artikel in de Volkskrant van 13 juni 2026 over verschillende gezinnen waarbij SAVE betrokken is.[88]
Het past mij als stelselverantwoordelijke niet om in te gaan op individuele casussen of uitspraken van de rechter. Ik vind het waardevol de ervaringen van de jeugdprofessionals te horen en te bezien wat ervan kan worden geleerd.

[86] Kamerstukken II 2025/2026, 31 839, nr. 1113.

[87] Kamerstukken II 2025/2026, 28 345, nr. 296

[88] https://savejeugdbescherming.nl/nieuws/reactie-save-jeugdbescherming-op-volkskrant-artikel/

Bijlage B: GI monitor

Hieronder treft u de monitorcijfers van de GI's aan met peildatum 1 oktober 2026, waarbij nader wordt ingegaan op het aantal maatregelen, personeel en workload en wachtlijsten.

	1 dec 2022	1 mei 2023	1 april 2024	1 april 2025	1 april 2026	1 okt 2026
Aantal kinderen met een maatregel	34.043	33.130	32.080	31.230	30.746	30.843
Gemiddelde *workload* per fte	17,1	16,3	14,2	12,0	12,2	12,4
Wachtlijst vaste jeugdbeschermer	2.072	1.617	1.343	1.358	1.330	1.318

Aantal maatregelen

- Het totaal aantal kinderbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen bij GI's is na een lange periode van daling sinds eind 2022 weer licht toegenomen naar 30.843 op 1 okt 2026[89]. De voogdijmaatregelen nemen nog af maar de OTS en de jeugdreclassering nemen toe.

Personeel en workload

- In vergelijking met 1 april 2026 is de formatie van uitvoerend (ondersteunende) jeugdbeschermers iets afgenomen naar 2.600 fte (was 2.654 fte). De gemiddelde workload van een jeugdbeschermer is daardoor licht gestegen naar gemiddeld 12,4 kinderen per jeugdbeschermer.
- De in 2023 afgesproken landelijke tarieven zijn gebaseerd op gemiddeld 12,8 kinderen per fte. Daar zitten de GI's nog steeds onder. Bij de start van deze GI-monitor (1 december 2022) was nog sprake van een workload van 17,1 kinderen per medewerker.
- Het personeelsverloop is gestegen van 16% (1 april 2026) naar 18% op 1 oktober. Dat is een relatief grote stijging maar nog wel lager dan het gemiddelde van de hele jeugdzorgsector (22% in Q1 2026). Het ziekteverzuim is gestegen van 7,8% op 1 april 2026 naar 8,0% op 1 oktober 2026. Dat is hoog maar nog iets lager dan het gemiddelde in de gehele jeugdzorg (8,1%, Q2 2026).

Wachtlijsten

- Het aantal kinderen dat wacht op een vaste jeugdbeschermer of jeugdreclasseerder is het afgelopen half jaar licht afgenomen van 1.330 naar 1.318 kinderen op 1 okt 2026 (gemiddeld 4% van totaal aantal kinderen in het gedwongen kader).
- Steeds meer GI's kiezen ervoor om direct vanaf de start een vaste jeugdbeschermer in te zetten en – in geval van capaciteitsgebrek –pas in specifieke gevallen te kiezen voor een interne wachtlijst als met een gezin een stabiele situatie is bereikt waarin de veiligheid voldoende is geborgd. Veelal is dan al een vorm van (jeugd)hulp ingezet.

[89] Waarvan 6.031 jeugdreclasseringstrajecten.

- Deze keuze zien we ook terug in de cijfers. Bij de start van de maatregel wachten 289[90] kinderen op een vaste jeugdbeschermer. Dit waren 445 kinderen op 1 april 2026. Deze kinderen wachten gemiddeld 72 dagen (was 62 dagen op 1 april). Op de interne wachtlijst (als gevolg van personeelsverloop, langdurige ziekte of capaciteitsgebrek) wachten 1.029[91] kinderen op een nieuwe vaste jeugdbeschermer (was 885).
- De GI houdt zicht op de veiligheid van alle kinderen die wachten, zowel bij de kinderen die wachten bij de start van de maatregel als op de interne wachtlijst.

[90] Waarvan 10 kinderen met jeugdreclassering en 1 kind met een voogdijmaatregel.

[91] Waarvan 124 kinderen met jeugdreclassering en 216 kinderen met een voogdijmaatregel.